

LETO XV. Številka 19
Jesenice, 11. maja 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«.

ŽELEZAR

V ponedeljek 7. maja so Jeseničani pred gledališčem pozdravili nosilce lokalne mladinske štafete in izrazili najlepše želje tovarišu Titu za njegov rojstni dan

Ocena poslovanja ZP Slovenske železarne v letu 1972

Ko smo pred enim letom ocenjevali poslovne uspehe iz leta 1971, smo ugotavljali, da so slovenske železarne na številnih področjih dosegle pomemben napredek. Časi, ko smo se srečevali z velikimi izgubami, so bili že skoraj pozabljeni in dobiček, ki smo ga prikazali v zaključnih računih, je bil tako ugoden, da si skoraj nismo upali predvideti, da se bo tako plodno leto kmalu znova ponovilo. Edino področje našega poslovanja, zaradi katerega smo bili resnično zaskrbljeni, je bila visoka, že dlje časa trajajoča nelikvidnost.

Ko sedaj ogledujemo podatke, ki kažejo dosežke našega poslovanja v letu 1972, lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da imamo za seboj še eno izredno plodno leto. Akumulacija, ki smo jo to pot dosegli, je celo večja od leta 1971, znatno smo uspeli povečati svoje osebne dohodeke in odpravili smo tudi nelikvidnost, ki nas je v našem poslovanju do sedaj tako zelo ovirala.

Dve zaporedni ugodno zaključeni poslovni leti sta nam prav gotovo močno utrdili zaupanje v koristnost in perspektivo nadaljnjega razvoja slovenske črne metalurgije. Zato si to pot smemo dovoliti, da svoje delo ocenjujemo ne samo z vidika uspehov, ampak smo dolžni kritično prikazati tudi tista področja našega poslovanja, kjer nismo storili vsega tako zadovoljivo, kot bi to objektivno bilo mogoče.

Proizvodnja

V proizvodnji smo v letu 1972 sicer dosegli napredek,

vendar na tem področju vsekakor nismo povsem zadovoljni. Naši proizvodni dosežki so namreč v vseh tovarnah skromnejši, kot smo predvidevali z letnimi načrti. Po-

glejmo nekaj najbolj značilnih podatkov:

— surovega železa smo pridelali 4 % več kot leta 1971, a 10 % manj kot smo načrtovali;

— v proizvodnji surovega jekla smo napredovali za 2 %, za načrtom pa zaostajamo za 5 %;

— blagovna proizvodnja je za 5 % večja, za načrtom pa zaostajamo za 3,4 %.

Lahko bi našli nekatere prav tehtne razloge, zaradi (Nadalj. na 10. strani)

Preizkus znanja iz vodenja za vodstvene delavce je uspel

V naših prizadevanjih, da posredujemo vodjem delovnih skupin čim več tistega znanja, ki ga v novih samoupravnih odnosih vse bolj potrebujejo, smo se letos odločili za drugo izobraževalno akcijo, ki smo jo pričeli pred enim mesecem. Tokrat smo vanjo pritegnili ves vodstveni kader v obratih: od obratovodij do delovodij oz. vodij delovnih skupin. Več o tem smo pred kratkim napisali v Železarju, zato si danes oglejmo samo nekatere rezultate prve faze tega seminarja — prvega preizkusa znanja. Zakaj prvega? Z njim smo namreč želeli zbrati podatke o tem, kakšnega znanja našim vodjem primanjkuje, katera pa so tista področja, kjer so že precej ali celo dovolj »doma«.

Zato je bilo verjetno odveč razburjanje nekaterih udeležencev, naj jim najprej damo material, šele potem naj poizkušamo njihovo znanje. Rezultati tega preizkusa nam bodo namreč služili kot izredno dragocen material o tem, kaj naj vsebujejo druga skripta za omenjeno populacijo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dragi in ljubljeni tovariš Tito!

Zbrani pod mogočno severno steno Triglava, simbola slovenskega naroda in OF na uvodni prireditvi v počastitev 80 letnice slovenskega planinstva in 70 letnice organiziranega planinstva na Gorenjskem Ti pošljamo čestitke z najboljšimi željami za Tvoj 81. rojstni dan. Želimo Ti še veliko zadovoljnih in zdravih let v korist jugoslovanskih narodov in ohranjanju miru v svetu.

6. maja 1973

Pionirji in mladinci-planinci,
alpinisti z gorskimi rezevalci
iz gorenjskih planinskih društev

V aprilu rekordni izvoz

V mesecu aprilu smo s skupnim izvozom 5847 ton in v vrednosti 988.585 dolarjev, dosegli doslej največji mesečni izvoz.

Od te količine smo izvozili na konvertibilno pod-

ročje 5087 ton ali izraženo v vrednosti 839.265 dolarjev. Razlika 760 ton, v vrednosti 149.320 dolarjev pa je blagovna zamenjava z vzhodnoevropskimi oz. socialističnimi deželami.

Pomembna analiza oddelka za raziskavo tržišča

Podatki, ki nas informirajo, da v Jugoslaviji letno uvozimo milijon ton jekla, so izraženi le globalno in so za železarno, ki bi eventualno želele vključiti v svoj proizvodni program kvalitete, ki jih uvažamo, popolnoma neuporabni. Čeprav so železarne večkrat izrazile zahtevo pri pristojnih zveznih organih po bolj natančnih podatkih kaj uvažamo (kvaliteta, dimenzije in druge specifičnosti), teh podatkov doslej železarne niso dobile. Iz tega razloga se je oddelka za analizo tržišča in ekonomsko propagando na prodajnem sektorju naše železarne lotil podrobne analize uvoženega jekla v letu 1972 in sicer z vidika kvalitete, dimenzije in specifičnih zahtev posameznih kupcev. Po skoraj dvomesečnem delu je oddelku uspelo izdelati podrobno analizo uvoženih kvalitete jekla predvsem z vidika asortimenta, ki ga ima v proizvodnem programu naša železarna, ali ki ga eventualno v programu lahko še vključi. Razen tega pa so v nalazi zajeti tudi nosilci uvoza oziroma koristniki uvoženega jekla.

Analiza je bila predložena pristojnim službam, ki se bodo na osnovi tega lahko odločile katere kvalitete oziroma asortiment, ki ga doslej uvažamo, lahko naša železarna vključi v svoj proizvodni program.

Vsekakor bodo lahko rezultati te analize koristno služili pri boljšem korištenju ali razširjenju naših proizvodnih kapacitet. To pa bo lahko hkrati tudi prispevek železarne k zmanjšanju uvoza. Analiza pa je še posebno pomembna v tem času, ko se odločamo za proizvodni program nove hladne valjarne.

Preizkus znanja iz vodenja . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

Udeležba na preizkusu

K prvemu preizkusu znanja smo povabili 495 vodstvenih delavcev Železarne. Lahko rečemo, da je bila udeležba zelo dobra, saj se je vabilu odzvalo 428 vabljenih (kar predstavlja 86,5%), medtem ko 67 (ali 13,5%) delavcev iz različnih vzrokov ni prišlo na preizkus.

Ker tega znanja brez predhodnega posredovanja mate-

riala ne moremo vrednotiti v smislu ocen, tudi zamudnikov nismo ponovno vabili, prav tako pa za neudeležbo na prvem preizkusu ne bomo izvajali sankcij, čeprav smatramo, da tudi to spada v okvir delovnih dolžnosti omenjenih vodstvenih delovnih mest.

Spodnja tabela nam daje pregled nad udeležbo po posameznih obratih in temeljnih organizacijah združenega dela.

	št. vabl.	št. udel.	% udel.	št. izost.	% izost.
plavž	24	17		7	
martinarna	37	30		7	
elektro jeklarna	22	15		7	
šametarna	7	7			
livarna	11	11			
TOZD TALILNICE	101	80	79,2	21	20,8
valjarna Bela	26	19		7	
valjarna žice	10	6		4	
valjarna 2400	14	12		2	
prof. valj. Javornik	16	15		1	
TOZD VALJARNE	66	52	78,8	14	21,2
žičarna	19	17		2	
hladna valjarna	25	21		4	
žebijarna	7	7			
elektroodni	14	12		2	
jeklovlek	20	14		6	
profilarna	9	7		2	
TOZD HL. PREDELAVA	94	78	83,0	16	17,0
Strojno vzdrževanje	49	47		2	
Strojne delavnice	19	15		4	
VEN	31	30		1	
RTA	8	8			
gradbeno vzdrževanje	11	10		1	
PIV energija	10	8		2	
ETE	12	10		2	
strugarna valjev	3	3			
transport	22	22			
TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA, TRANSPORT	165	153	92,7	12	7,3
TKR	18	18			
upravne službe	51	47		4	
UPRAVNE SLUŽBE	69	65	94,2	4	5,8
ŽELEZARNA	495	428	86,5	67	13,5

Najboljšo udeležbo so torej imele upravne službe in TOZD vzdrževanje, energija, transport, ki je imela hkrati tudi največje število udeležencev — od 165 vabljenih jih je bilo samo 12 opravičeno ali neopravičeno odsotnih (strukture udeležbe po posameznih obratih zaradi nizkih frekvenc nismo mogli računati).

Najbolj razveseljivo je seveda dejstvo, da so iz nekaterih obratov prišli na preizkus tudi drugi imeli možnost, da se priključijo katerikoli skupini, če so bili takrat, ko smo jih vabili, zadržani, vendar se je niso poslužili. Na splošno smo opazili naslednjo tendenco: kjer so imeli pozitiven odnos do preizkusa obratovodje in asistentje, je bila tudi udeležba boljša. Na

srečo so bili med obratovodji in asistenti le zelo redki, ki so izostali brez opravičila.

Rezultati preizkusa znanja

Rezultate si oglejmo v obliki skupnega števila doseženih točk na preizkusu znanja.

Št. točk	Št. oseb	% oseb
0,5—5,4	8	1,9
5,5—11,4	47	11,0
11,5—17,4	91	21,3
17,5—23,4	138	32,2
23,5—29,4	101	23,6
29,5—35,4	41	9,6
35,5—41,4	2	0,4
	428	100,0

aritmetična sredina = 20,2 tč
standardni odklon = 7,2 tč

Dosežki na preizkusu so distribuirani normalno, kar pomeni, da jih je največ dosežlo srednji rezultat, na oba ekstrema pa se število testirancev postopoma znižuje. Vendar pa nam rezultat sam na sebi pove še premalo. Zanimive bodo šele primerjave z dosežki na drugem preizkusu, ki bo pokazal razliko med tistim znanjem, ki so ga vodje že imeli in tistim, ki ga bodo pridobili na seminarju in iz skript.

Če bo tudi druga akcija tako uspela kot prva, potem bo to samo še potrdilo našo hipotezo, da so vodje delovnih skupin ugodno sprejeli tako obliko izobraževanja, ker so spoznali, da jim bo tovrstno znanje pri njihovem delu koristilo, kar so nam v razgovorih že tudi potrdili. Če bodo vsaj del tega znanja prenesli v prakso, pa bo naš namen dosežen.

prof. soc. Albina Tušar

**Dopisujte
v
Železarja**

Sodelavci, nikar tako!

V mesecu aprilu 1973 so na nedovoljenih mestih poskušali predčasno zapustiti tovarno naslednji sodelavci:

— Esad Čamdžić, 1955, valjarna 2400 — dne 4. 4. preko ograje pri železniški postaji Javornik;

— Mile Zvizdalo, 1950, martinarna — dne 21. 4. pri apnenici;

— Rodoljub Đukić, 1937, martinarna — dne 21. 4. pri apnenici;

— Esad Mulahmetović, 1937, martinarna, — dne 21. 4. pri apnenici;

— Fehim Čizmić, 1946, elektrojeklarna — 21. 4. pri apnenici;

— Imeri Tahir, 1941, elektrojeklarna — 21. 4. pri apnenici;

— Ismet Barčič, 1949, elektrojeklarna — dne 21. 4. pri apnenici;

— Zdravko Zupančič, 1950, HVZ — dne 23. 4. za stavbo splošnih služb.

Pripis: V bodoče bomo redno mesečno objavljali imena sodelavcev, ki bodo poskušali predčasno zapustiti delo z enim samim namenom, da bi bilo takih sodelavcev vedno manj.

Delovna disciplina - zagotovljeno boljše varstvo pri delu

Na delovnih skupinah v naši železarni so obravnavana različna vprašanja, ki so posredno ali neposredno v zvezi z varstvom pri delu. Največkrat so postavljena konkretna vprašanja posameznim službam in te morajo skupini odgovoriti, kaj je potrebno organizirati ali storiti, da bo problem rešen.

Velikokrat se vprašanja nanašajo na problem odstranitve prepiha. Ne obravnavajo pa istočasno vzroka prepiha. Vsi obrati so opremljeni z vrati in okni, ravno ti objekti pa so tudi vzrok prepihov. Vrata odpre tisti, ki želi vstopiti v obrat, če jih za seboj ne zapre se pojavi prepih in z njim vprašanje o odstranitvi istega. Prav tako je z okni, zaradi trenutnih neugodnih razmer posamezniki razbijejo okna. Vprašanje pa je, če je bilo res nujno razbiti steklo, ali pa bi se moral delavec v takem trenutku začasno umakniti iz delovnega okolja.

Drugi problem je kvaliteta osebnih zaščitnih sredstev. Tudi tu je vprašanje ali je res neustrezna kvaliteta ali pa nenamenska uporaba kriva hitre iztrošenosti. Na primer čevlji z gumi podplati niso primerni za zaščito na vročih tleh.

Zelo pogoste pritožbe so zaradi pomanjkanja tople vode ob zaključkih dneve. Že povšen sprehod skozi higienske prostore nam bo pojasnil vzrok. Mnogi puščajo odprte pipe, topla voda teče neprekinjeno in vendar vemo, da bo topla voda ob zaključku izmene uporabljal tudi tisti, ki je pustil odprto pipo že pred malico. Morda bo prav tak posameznik sprožil vprašanje zadostne količine tople vode.

Znano je tudi dejstvo, da mora vsak posameznik skrbeti za red in čistočo na svojem delovnem mestu. Tu pa ni mišljeno, da mora zaradi tega smeti in navlako prestaviti na delovno mesto sodelavca, ampak mora vse pospraviti v določeno posodo, zaboj ali na določeno mesto.

Pogoste pritožbe so tudi zaradi kratkotrajnih preobremenitev posameznika. Analiza obremenitve pa nam pokaže, da so te preobremenitve spontane in da jih ne zahteva niti plan niti tehnologija, da pa obstajajo zaradi tega ker hočejo posamezniki v kratkem času narediti zahteve za poln delovni čas in da preostali čas sedijo ali pa predčasno zaključijo dno. Na žalost tak način dela podpira tudi vodilni delavci, ker se vsem skupaj preveč mudi.

Ti in mnogi drugi problemi se skorajda dnevno javljajo v kolektivu. Če hočemo določen problem rešiti, moramo poznati vzroke. Vsi ti problemi, ki so naštet, so povzročeni od ljudi, torej jih lahko sami tudi odstranimo. Z večjo disciplino, s spoštovanjem navodil in predpisov ter z dobro kontrolo neposrednih vodij dela lahko odstranimo mnoge »probleme« in ustvarimo prijetno vzdušje v kolektivu, kjer bo manj neugod, poškodb in večja produktivnost.

Razpis

Odbor za izume in racionalizacije pri DS železarne Jesenice razpisuje na predlog sveta DE valjarni Bela in v sporazumu z obratovodstvom profilarne Javornik v okviru novatorske in racionalizatorske dejavnosti podjetja v rešitev in obdelavo spodaj navedeni tehnološki in tehnični problem:

MERILNA NAPRAVA ZA DOLŽINO PROFILOV NA TREH STARIH OBLIKOVALNIH STROJIH

Na treh starih oblikovalnih progah so merilne naprave za razrez profilov na ustrezno dolžino med proizvodnim procesom. Te merilne naprave so zelo enostavne in primitivne ter povzročajo vsem zaposlenim pri menjavah dolžin prekomerne in nepotrebne težave ter zastoje.

Naloga avtorjev, ki se bodo lotili reševanja tega problema je, da izdelajo enostavno, pol ali avtomatsko merilno napravo, ki mora omogočiti hitro in točno menjavo dolžin profilov med obratovanjem brez zastojev v proizvodnji.

Vsa potrebna pojasnila in navedila lahko dobite pri obratovodju profilarne Antona Komljanca ali njegovih proizvodnih in vzdrževalnih asistentih.

Za najbolj ugodne in ustrezne rešitve te naloge razpisuje odbor za izume in racionalizacije pri DS tri spodbudne nagrade v višini:

I. nagrada v višini 800 din

II. nagrada v višini 400 din in

III. nagrada v višini 320 din

Najboljšo tehnično in ekonomsko rešitev tega problema, ki bo pozneje izvedena tudi v praksi, bo odbor pozneje ocenil in nagradil po obstoječem pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

Ta razpis velja pol leta po objavi v tovarniškem glasilu Železar.

Vse kakršne koli teoretične ali tehnične rešitve tega problema morajo avtorji predložiti v treh izvodih na predpisanem obrazcu z vsemi slikami, načrti in izračuni na referat za novatorstvo in racionalizacije pri SEOP.

Odbor za izume in novatorstvo pri DS železarne Jesenice

Izvršitev programa skupne in blagovne proizvodnje ter odprave v aprilu 1973

Del. enota	SKUPNA			BLAGOVNA			Odprava
	program	izvršitev	%	program	izvršitev	%	
Plavž	12.700	12.368,6	97,4				
SM jeklarna	26.000	26.755,6	102,9				
El jeklarna	14.500	13.916,4	96,0				
Livarne	140	146,2	104,4	50	95,5	190,8	95,4
Šamotarna	1.100	1.290,7	117,3	250	249,3	99,7	249,3
TOZD TALILNICE:	54.440	54.477,5	100,1	300	344,7	114,9	344,7
Bulming-štekci	42.300	46.534,8	110,0	7.800	7.706,8	98,8	7.902,8
Valjarna debele ploč.	5.700	6.409,0	112,4	5.640	6.285,2	111,4	7.116,8
Valjarna žice	9.900	10.584,0	106,9	3.700	4.003,7	108,2	4.148,6
Valjarna profilov	2.500	2.462,5	98,5		154,2		168,8
TOZD VALJARNE:	60.400	65.990,3	109,3	17.140	18.149,9	105,9	19.337,0
Hladna valjarna	2.500	2.574,8	103,0	2.450	2.502,0	102,1	2.482,7
Profilarna	1.410	1.490,3	105,7	1.400	1.490,3	106,5	1.498,7
Jeklovlek	1.610	1.652,0	102,6	1.600	1.620,6	101,3	1.559,1
Žičarna	5.300	5.539,4	104,5	3.320	3.761,1	113,3	3.697,0
Elektrodni	1.200	1.213,1	101,1	1.200	1.198,9	99,9	1.240,7
Žebeljarna	1.100	1.103,1	100,3	1.090	1.093,5	100,3	1.075,3
TOZD PREDELAVA:	13.120	13.572,2	103,5	11.050	11.666,4	105,5	11.553,5
SKUPAJ:	127.960	134.040,5	104,8	28.500	30.161,0	105,8	31.235,2
Tuja predel. — It.							22,6
Tuja predel. — prof.	40	34,1	85,4	40	34,1	85,3	34,1
ZELEZARNA	128.000	134.074,6	104,7	28.540	30.195,1	105,8	31.291,9

Programirane proizvodnje za dom je 1.050 ton, izvršene pa 1.301,9 ton.

V mesecu aprilu je Železarna programске obveze tako v skupni, kot tudi v blagovni proizvodnji presegla. Za programom so v skupni proizvodnji za malenkost, zaradi objektivnih razlogov zaostali: plavž, elektrojeklarna in profilne valjarne. Vsi ostali obrati so programirane obveze izpolnili.

Izredno dobra je bila odprava, saj smo odpremili 31.291 ton ali kar za 2751 ton več kot smo predvidevali s programom.

Temu primerna je tudi fakturirana realizacija, ki znaša 128.867.041,35 dinarjev pri povprečni prodajni ceni 4117 dinarjev/tono. Višjo fakturirano realizacijo smo v letoš-

njem letu dosegli le v mesecu marcu.

Analiza dela po obratih:

TALILNICE

Plavž je zaostal za programom za 331 ton, vsled menjave desetih zračnih šob, popravila poševnega dvigala in varjenja počenega zvara na plašču plavža 2, kar je imelo za posledico ustavljanje peči. Elektrojeklarna programa ni izpolnila predvsem zaradi zahtevnejšega programa. Ostali trije obrati talilnic so obveze izpolnili.

VALJARNE:

Vsi obrati valjarn so delali dobro. Predvsem je treba pohvaliti sodelavce bluming valjarne, vključno z adjustažo,

ki so presegli planske obveze za 12,4 % ali 4107 ton.

Za malenkost je v skupni proizvodnji zaostala valjarna profilov, ker je del proizvodnje zaradi daljšega tehnološkega postopka ostal v medfazni proizvodnji.

PREDELAVA:

Svoj delež k dobremu rezultatu v skupni in blagovni proizvodnji so prispevali tudi obrati hladne predelave, ki so planske obveze presegli. Kako važna je vsaka tona hladne predelave nam pove podatek, da je predelava v aprilski odpravi udeležena s 11.553 tonami ali 37 %, v realizaciji pa s 55.888.764 dinarji kar 43 % celotne fakturirane realizacije. Sk—

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Dežurna služba

telefon
v pisarni doma

SOBOTA, 12. maja
inž. Franc Vičar, predelov. obrati 743 81-572

NEDELJA, 13. maja
inž. Karel Ravnik, elektrojeklarna 433 81-411

PONEDELJEK, 14. maja
Ciril Odlasek, vodstvo valjarn 620 776

TOREK, 15. maja
inž. Jože Starc, elektro energija 234 81-720

SREDA, 16. maja
Edi Cenček TSV 548 727

ČETRTEK, 17. maja
inž. Aleksander Kavčič, hladna valjarna 524 81-826

PETEK, 18. maja
inž. Alojz Kalan, martinarna 360 81-726

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih. Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Personalne vesti

V mesecu aprilu je bilo sprejetih 49 delavcev, 58 delavcev pa je zapustilo podjetje.

UPOKOJENI SO BILI: FRANC BERNIK — 1915, valjarna Bela, 35,5 let v ZJ, ALOJZIJA BRENCIC — 1920, splošni sektor, 8,5 let v ZJ, JERNEJ CRV — 1913, šamotarna, 34,5 let v ZJ, MIROSLAVA DIMC — 1919, DE-DP, 14 let v ZJ, JURIJ DOLENC — 1913, strugarna valjev, 39 let v ZJ, ANTON GASPER-SIC — 1914, plavž, 26,5 let v ZJ, IVAN HANJSEK — 1916, strojno vzdrževanje, 26,5 let v ZJ, MARKO KLINAR — 1913, strojne delavnice, 36 let v ZJ, FRANC KRANJC — 1917, martinarna, 20 let v ZJ, ALOJZ RAVNIK — 1914, varnostna služba, 37,5 let v ZJ, MATEVZ REPINC — 1914, PIV-energija, 34 let v ZJ, JOŽE ŠTEFANČIČ — 1915, martinarna, 27 let v ZJ, VINKO ZEMVA — 1917, strojne delavnice, 35 let v ZJ.

ODSLI NA ODSLUŽENJE VOJASKEGA ROKA: Vlado Bečič — 1954, valjarna 2400, Idriz Našič — 1954, adjustaža Javornik.

IZKLJUČENI SO BILI: Mile Atanasovski — 1950, plavž, Redžib Babanović — 1955, valjarna 2400, Salkan Bajranović — 1954, valjarna Bela, Nuraga Banjić — 1947, hladna valjarna, Marko Begić — 1950, martinarna, Nikola Damjanov — 1950, martinarna, Jordan Danilov — 1946, elektrodni oddelček, Fikret Draganović — 1952, martinarna, Stojan Dumović — 1952, požarno varnostna služba, Franc Fekonja — 1954, strojne delavnice, Jože Ficko — 1951, transport, Anton Gasar — 1949, žičarna, Fikreta Hamzić — 1947 DE-DP, Sabib Huskić — 1952, žičarna, Besim Jakupović — 1950, šamotarna, Fahrudin Jauzović — 1951, martinarna, Refik Jugo — 1953, strojno vzdrževanje, Srećko Julčić — 1952, hladna valjarna, Boško Kantar — 1954, plavž, Ibrahim Kapić — 1954, martinarna, Faud Karadžić — 1953, šamotarna, Drago Karakaš — 1950, valjarna Bela, Janko Krivec — 1948, elektro jeklarna, Boro Marković — 1950, žebeljarna, Marjan Mavec — 1949, martinarna, Alija Mešić — 1949, martinarna, Ismet Mešić — 1954, šamotarna, Aleksander Petrušev — 1953, jeklovlek, Avgust Polanec — 1927, transport, Hajro Skenderević — 1951, plavž, Jovica Stojanović — 1940, žičarna, Veljko Stojičević — 1944, hladna valjarna, Zahid Svarka — 1954, jeklovlek, Zdravko Todić — 1952, martinarna, Mato Tufekčić — 1950, plavž, Hazim Tuhumović — 1954, valjarna Bela, Pavle Turnovaliev — 1953, elektro toplotna energija, Milutin Vesić — 1952, šamotarna, Rezak Vučković — 1952, martinarna, Rahmo Vukalić — 1952, valjarna Bela, Lazo Zurnić — 1952, elektro jeklarna.

Izlet v železarno Ravne odpade

DRGMIT obvešča svoje člane, da izlet v železarno Ravne odpade. Namesto tega, bomo v juniju organizirali ekskurzijo v železarno Sisak za vse člane DIT.

O podrobnostih vas bomo še obvestili.

Odbor DRGMIT

41 bilanti 50 letniki

V maju so in bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: 1. maja STANKO PFAJFAR — elektro jeklarna, 5. maja ALOJZ ZAGORC — martinarna, 10. maja ZVONE LABURA — žebeljarna, 15. maja IVANKA ZIMA — GEŽ, 19. maja FRANC BRUS — martinarna, 22. maja ALOJZ KOVAČ — strojno vzdrževanje, 23. maja JANEZ ŽVAN — martinarna in 27. maja IVAN FERJAK — strojne delavnice.

Vsem naše iskrene čestitke!

Sodelavec v kovačnici Železarne

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Sprejem štafetnih palic

V nedeljo 6. maja so planinci ponesli pozdrave mladine z Gorenjske izpod severne stene Triglava in Jalovca. V ponedeljek je štafeta palica nadaljevala svojo pot skozi Gornjesavsko dolino, kjer so ji povsod mladi pripravili prisrčen sprejem, s katerim so hoteli pokazati pomen štafetne palice ter izraziti svoje želje za še vrsto zdravih let tov. Titu v korist jugoslovanskih narodov.

Osrednji sprejem štafetne palice je bil na Jesenicah, v ponedeljek ob 12. uri pred gledališčem Tone Čufar, kjer so prihod štafetne palice pozdravili mladi iz vseh šol in iz delovnih organizacij, ter pripravili kratek kulturni program.

Pozdravni govor ob sprejemu štafete je imel predsednik tovarniške konference ZMS železarne Jesenice Miro Ipave, ki je poudaril pomen nošenja štafet s pozdravi mladim z najboljšimi željami predsedniku Titu ob njegovem 81. rojstnem dnevu ter zaželel nadaljnim nosilcem srečno pot. Pozdravno pismo planincev in mladincev tov. Titu je prebral učenec ŽIC. Sledil je kulturni program, v katerem je sodeloval pihalni orkester Jeseniških železarjev, mladinski pevski zbor Blaž Arnič z Gimnazije ter recitatorji iz osnovnih šol Prežihov Voranc in Gimnazije Jesenice.

Po zaključenem kulturnem programu so učenci osnovne šole Prežihov Voranc in dijaki Gimnazije ponesli štafeto palico do železarne Jesenice, kjer so jo sprejeli mladi iz tehnične srednje šole.

Kjerkoli se je štafeta palica ustavljala, povsod so mladi priredili krajše kulturne programe, s katerimi so želeli prikazati svojo ljubezen in izraziti najlepše želje za praznik tov. Titu.

Štafeta palica je v ponedeljek 7. maja nadaljevala svojo pot skozi radovljiško, tržiško in kranjsko občino, ter se v torek 8. maja priključila zvezni štafeti v Kranju na trgu revolucije, kjer je občinska konferenca ZMS Kranj pripravila dostojen sprejem za obe štafeti.

V kulturnem programu so sodelovali mladi recitatorji iz osnovnih šol, pevski zbor, folklorna skupina iz Predvora pri Kranju, pozdravni govor pa je imel predsednik OK ZMS Kranj Boris Bavdek.

Delo mladinskega aktiva v Iskri

V petek, 4. maja je bila seja mladinskega aktiva Iskre — obrat Blejska Dobrava.

Pregledali so delo mladinskega aktiva v preteklem mesecu. V tem mesecu so pripravili anketo o pripravljenosti mladim za delo v mladinskem aktivu in organizirali predavanje za članice kolektiva, ki je izredno uspelo. Poleg tega so govorili še o pripravah na prireditve v mesecu mladosti, kajti mladi bodo sodelovali v bakladi, ki jo organizira občinska konferenca ZMS Jesenice na predvečer rojstnega dneva tov. Tita. Poleg tega bodo mladi iz te delovne organizacije sodelovali v kvizu na temo NOB, ter v delovni akciji Kozjansko 73, kjer bodo gradili sedem kilometrov dolg odsek ceste.

Mladi so na seji ugotovili, da so vse preveč prepuščeni sami sebi, kajti srečujejo se z mnogimi problemi tako glede sredstev, kot tudi glede organizacije, kajti tako sindikat kot tudi ZK v organizaciji še ne delujeta dolgo in se ravno tako ukvarjata s številnimi problemi.

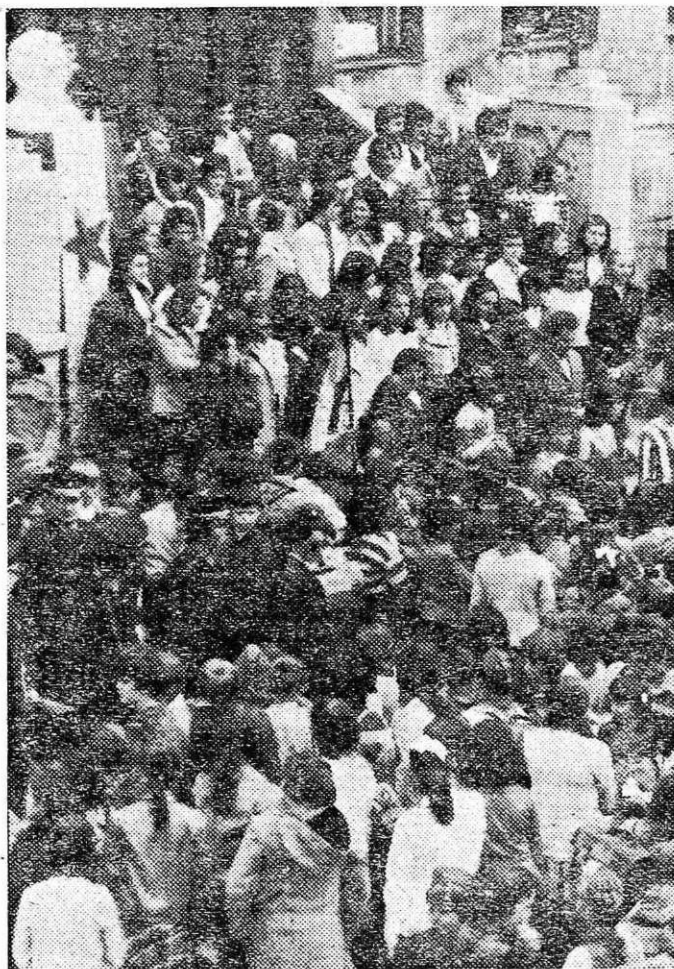
Poudarili so željo, da bi čimprej sprejeli kar največ mladim, ki so pripravljeni za delo v ZK, ter tako pomagali vsem v organizaciji, da čimprej premagajo težave, s katerimi se srečujejo vsak dan.

Seja koordinacijskega odbora ZMS ZPSŽ

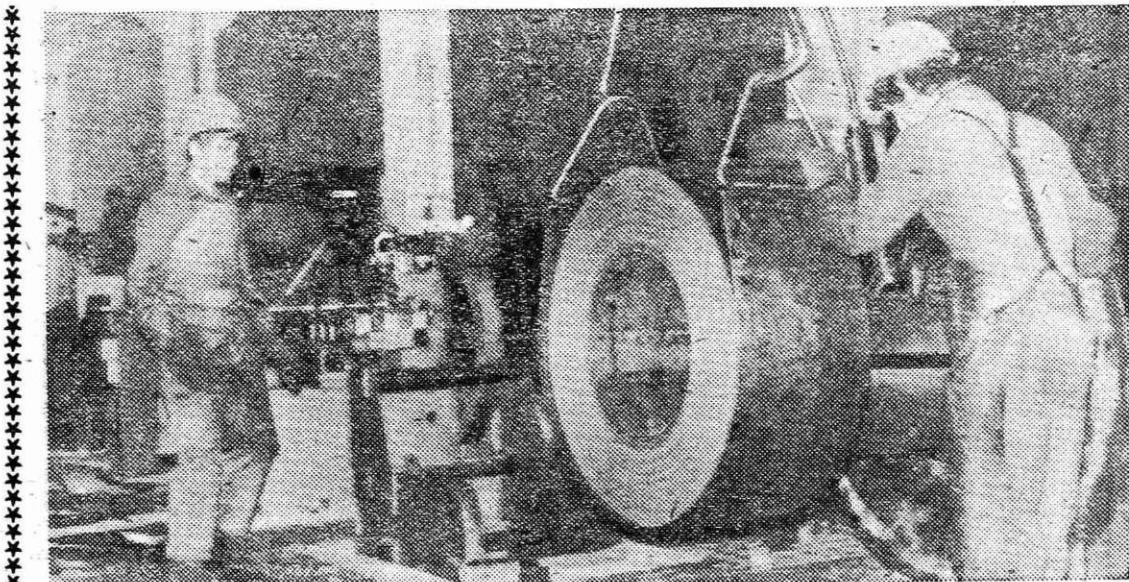
V petek, 4. maja, so se na Ravnah setali člani KO ZMS ZPSŽ in govorili o pripravah na tretje srečanje mladim železarjev ZP. To je, lahko rečemo že tradicionalno srečanje mladine ZP. Prvo je bilo na Jesenicah, kjer je vznikla tudi pobuda za take oblike spoznavanja mladim, drugo je bilo lani v Štorah, tretje pa bo letos na Ravnah. Domenili so se namreč, da bo to srečanje vsako leto v drugem kraju. Poleg te oblike spoznavanja, pa se mladi srečujejo tudi na športnem polju in ob raznih prireditvah, ki jih organizira sindikat.

Mladi Ravenčani, ki se dokaj vestno pripravljajo na to srečanje, so zaradi pomanjkanja izkušenj poklicali na pomoč koordinacijski odbor ZMS ZPSŽ. Člani odbora so imeli nekaj pripomb in dopolnitev k programu. Tako je program srečanja dokaj pester in zanimiv. Člani odbora so bili mnenja, da naj ta srečanja še naprej ostanejo v tej obliki.

V drugem delu seje pa so člani KO opozorili na skorajšnje volitve v samoupravne organe. Konference ZMS po posameznih železarnah morajo pripraviti kandidate za CDS, aktivni ZMS po obratih oziroma TOZD pa kandidate za samoupravne organe v obratih in TOZD. Po mnenju odbora je v samoupravnih organih glede na njihovo število premalo mladim. To stanje bodo mladi lahko popravili s sistematičnimi in zares dobrimi pripravami na skorajšnje volitve.

V ponedeljek 7. maja je jeseniška mladina sprejela letošnjo lokalno štafeto izpod Triglava in Jalovca ter izrekla najlepše želje k 81. rojstnemu dnevu tovariša Tita

Sodelavca pri stroju za rezanje hladno valjane pločevine v HVZ

V aprilu 32 poškodovanih delavcev

Po podatkih službe za varstvo pri delu je bilo v aprilu na delovnih mestih v železarni poškodovanih 32 naših sodelavcev in 720 izgubljenih delovnih dni. Razen tega je bila ena poškodba na poti v službo in 43 izgubljenih delovnih dni.

V TOZD talilnice je bilo 12 poškodb 197 dni, v valjarnah šest poškodb 166 dni, predelava pet poškodb 132 dni, TOZD vzdrževanje, energija in transport osem poškodb 215 dni in GEŽ ena poškodba deset izgubljenih dni. V skupnih službah poškodb ni bilo.

Na poti v službo je bila ena poškodba v TOZD vzdrževanje, energija in transport in 14 izgubljenih dni, šest izgubljenih dni iz prejšnjih mesecev so imeli v talilnicah, 23 izgubljeni dni zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev pa še v TOZD predelava. V TOZD valjarne, skupnih službah in gostinski enoti železar poškodb na poti ni bilo.

TRIM

Samoupravni organi v preteklem tednu

12. seja delavskega sveta zdrženega podjetja Slovenske železarne

Na 12. seji delavskega sveta zdrženega podjetja Slovenske železarne, ki je bila 23. aprila 1973 v Storah so obravnavali naslednja vprašanja:

1. Poročilo o poslovanju zdrženega podjetja v preteklem letu in ga sprejeli z naslednjimi pripombami, ki jih je predložil poslovni odbor:

— Prikazovanje poslovanja direktije v ožjem pomenu je treba v bodoče ločiti od poslovanja interne banke.

— Direktija je proračunska enota zdrženega podjetja in je obračun njenega poslovanja v tem smislu treba tudi prilagoditi in prikazovati.

— Še naprej se je treba prizadevati, da bi s smotno notranjo blagovno izmenjavo železarne optimalno izkoristile svoje kapacitete. Poslovni odbor zdrženega podjetja je dolžan nenehno delovati v tej smeri.

— Še naprej je treba selektivno izbirati kupce zaradi visokega dolgovanja ob koncu leta.

— Pri delitvi dohodka na sklade je treba skrbeti, da se primerno možnostim povečujejo tudi poslovni skladi posameznih železarn.

— Direktija zdrženega podjetja mora izdelati izvozno strategijo, pri čemer mora upoštevati izvoz višje predelanih proizvodov.

— Sprejme se opozorilo poslovnega odbora, da je treba skrbeti za takšne pogoje dela v zdrženem podjetju, ki ne bi povečevale razlike v ekonomskem položaju posameznih tovarn. Zato je treba z enotnim nastopom ob sprejemanju novih cen še nadalje zagotoviti vpeljavo mehanizma cen in postopno odstranjevanje neskladja, ki izhajajo iz linearnih povečanj.

2. Gospodarski načrt zdrženega podjetja za leto 1973 so sprejeli brez pripomb.

3. Potrdili so predlog predvidenih stroškov in njihovo delitev za skupne službe zdrženega podjetja v višini 3.400.000 din za leto 1973. Sprejeli so tudi predlagano udeležbo posameznih železarn pri pokrivanju teh stroškov. K predlaganemu načrtu stroškov so imeli naslednje pripombe:

— Delovna skupnost skupnih služb zdrženega podjetja mora biti pri svojem delu varčna in mora njeno poslovanje za železarne pomeniti čimmanjše finančno breme.

— Delovski svet in poslovni odbor zdrženega podjetja bosta redno spremljala tudi stroškovno plat poslovanja direktije ter sprejemala ustrezne ukrepe, ki bodo zagotavljali racionalnost in ekonomičnost, razen tiste-

ga dela sredstev, ki jih kolektiv direktije upravlja neposredno.

4. Obravnavali so poslovno politiko interne banke za leto 1973 in se z njo v načelu strinjali. Naročili pa so poslovnemu odboru, da pripravi pravila poslovanja te banke in da se osnovna načela poslovanja vključijo tudi v samoupravni sporazum. Do končnega sporazuma o upravljanju interne banke so pooblastili poslovni odbor, da opravlja vse posle v zvezi s kratkoročnimi krediti. Vse dolgoročne kredite in sredstva, ki se bodo sovlagala v posamezne železarne, mora poslovni odbor konkretno za vsak projekt posebej predložiti delavskemu svetu zdrženega podjetja.

K ustanovitvi in poslovanju interne banke so sprejeli še naslednje sklepe in smernice:

— Sprejeli so finančni plan interne banke za leto 1973.

— Sredstva interne banke je treba porabiti tako, da se čim bolj ublažijo posledice vseh tistih činiteljev, ki bi poslabšali likvidnost železarn.

— Sredstva interne banke je treba uporabljati zlasti za: normalno oskrbo s surovinami, pospeševanje prodaje na domačem trgu.

— hitrejšo realizacijo predvsem kritičnih terjatev železarn do kupcev, socialno varnost delavcev.

— Na področju investicij naj bi s sredstvi interne banke najprej pomagali železarni Store, ki ima težave s financiranjem zaradi kasnitve rekonstrukcije. V omejenem obsegu je treba sodelo-

vati tudi pri investicijah metalurškega instituta.

— Da bi lahko zadostili naštetim poslovnim ciljem interne banke, je treba zagotoviti veliko mobilnost njenih sredstev, za kar naj se sredstva interne banke zlasti plasirajo s kratkoročnimi krediti.

— Zaradi znatnih anuitetnih obveznosti interne banke, ki jih po veljavnih predpisih odplačuje iz svojega dohodka, je treba s poslovanjem te banke zagotoviti pokrivanje teh stroškov.

— Poslovnemu odboru ZP so naročili, da čimprej pripravi samoupravni sporazum z železarno Store o sovlaganju sredstev interne banke za zaključitev rekonstrukcije po 47. natečaju.

5. V nadaljevanju seje so vzeli na znanje:

— informacijo o uveljavljanju ustavnih dopolnil v zdrženem podjetju;

— informacijo generalnega direktorja o stanju širjenja integracije na nivoju zdrženega podjetja in naročili poslovnemu odboru, da pripravi potrebno dokumentacijo o pripojitvi zainteresiranih podjetij;

— sprejeli so predlagane spremembe pravilnika o nadomestilu stroškov za službeno potovanje in o uporabi osebnih motornih vozil ter sklenili, da bodo v zdrženem podjetju veljale dnevni- enotne za vse delavce, ne glede na kvalifikacijo, izobrazbo in službeni položaj po 80 din ter za vaje 60 dinarjev s tem, da se stroški za prenočišče povrnejo do višine 120 dinarjev;

— dali so soglasje za izjavo, da bo zdrženo podjetje odkupovalo železovo rudo, s katero bo razpolagal Rudis Trbovlje kot partner mešane družbe Mufergui v Boliviji. Strinjali so se z vsemi predlaganimi pogoji tega soglasja odnosno izjave.

Skupna seja odbora za plan in finance ter odbora za poslovno politiko

Predsednik odbora za plan in finance dipl. inž. Janez Komelj je sklical skupno sejo odbora z odborom za poslovno politiko v četrtek, 26. aprila 1973 in predlagal za skupno obravnavo osnove poslovnih rezultatov v I. četrtletju. V nadaljevanju seje pa so obravnavali še operativni program za maj, poročilo direktorja proizvodnje o rezultatih proizvodnje v marcu ter poročilo o uspehih dela v II. dekadi aprila.

Pri obravnavi osnovnih poslovnih rezultatov v I. četrtletju so ugotovili, da poslovni uspeh glede na rezultate realizacije ni v skladu s predvidevanji in programom, čeprav je blagovna proizvodnja izpolnjena, predvsem zato ne, ker še niso sprejete nove cene.

Na samostojni seji je nato odbor za plan in finance sprejel operativni program s predloženimi spremembami in poročilo direktorja za

proizvodnjo o rezultatih proizvodnje v marcu. Ugotovili so, da so bili rezultati dobri, saj so vse planske zadolžitve presežene za dober procent.

Tudi proizvodnja v II. dekadi aprila je potekala dobro razen v elektro jeklarni zaradi zahtevnejšega programa, v valjarni profilov zaradi okvare ogrevne peči in v jeklovniku zaradi pomanjkanja vložka. Kljub temu so predvideli za april odpravo blaga večjo kot 30.000 ton.

7. seja odbora za varstvo pri delu

Predsednik odbora za varstvo pri delu Branko Stare je sklical 7. sejo odbora v torek 24. aprila 1973 in za dnevni red predlagal poročilo službe o opravljenem delu, program potrebnih ureditev tehničnega in higienskega varstva ter informacijo socialno zdravstvene službe o delu v minulem letu.

Ko so obravnavali poročilo o opravljenem delu v smislu izboljšanja tehničnega varstva in delovnih pogojev so ugotovili, da poročilo kaže na velike napore, ki jih železarna vlaga, da bi se izboljšali delovni pogoji in tehnično varstvo pri delu. Menili so, da bo morala služba za varstvo pri delu tudi v bodoče vztrajati na tem, da se pospešeno rešujejo vse tiste tehnične izboljšave, ki ne glede na neposredno ekonomsko korist prispevajo tudi k tehničnemu varstvu, lažjemu delu in primernejšem delovnem okolju. Prav tako so menili, da so zahteve odbora utemeljene na primerih zdravstvenega stanja delavcev martinarne, valjarne Bela in žičarne, ki kažejo, da bo potrebno za zaščito zdravja delavca poleg naporov zdravstvene službe, pospešeno odstranjevanje tudi vse vi- re zdravstvenega ogrožanja zaposlenih.

Orientacijski program potrebnih ureditev tehničnega

in higienskega varstva so vzeli na znanje in se s programom strinjali. Ker pa je program dolgoročneje narave so naročili službi za varstvo pri delu, da s tem programom seznanijo tudi ustrezne samoupravne organe, ki bodo po novi organizaciji samoupravljanja skrbeli za varstvo pri delu. Kadrovskemu sektorju so naročili, da najmanj enkrat letno poroča samoupravnim organom o ukrepih, ki jih bodo sprejeli v zvezi s programom, dočim mora služba za varstvo pri delu z obratovodstvi in ustreznimi službami konkretizirati posamezne akcije in samoupravnim organom predložiti projekte in odobritev potrebnih sredstev.

Na podlagi poročila socialno zdravstvene službe so ugotovili, da sta bolniška odsotnost in število nesreč v upadanju in je zato treba tudi v bodoče nadaljevati s pozitivnimi procesi na tem področju.

25. seja odbora za splošne zadeve

Na 25. seji odbora za splošne zadeve, ki jo je predsednik odbora Zdravko Črv sklical v petek, 4. maja 1973, so obravnavali tole:

1. Na predlog sektorja za ekonomiko in organizacijo so potrdili sistemizacijo delovnih mest v socialno zdravstveni službi železarne.

2. Sprejeli so navodilo o opravljanju storitev in posojanju orodja ter drugih predmetov delavcem in upokojen- cem železarne, ki bo začelo veljati 1. januarja 1973, ko bo prenehalo veljati prejšnje navodilo.

3. Sprejeli so cenike za storitve razmnoževalnice, kopirnice in fotoslužbe. Ceniki bodo veljali od 1. maja 1973, oddelek za organizacijo dela pa bo o tem izdal navodilo.

4. Vzeli so na znanje dva poročila o opravljenih službenih potovanjih v zamejstvo brez pripomb.

5. Odobrili so tri nadaljna službena potovanja v zamejstvo. Vsa potovanja so tehnične narave.

6. Potrdili so predračun potrebnih sredstev odbora za leto 1973 in sklenili, da se predračun predloži delavskemu svetu železarne v odobritev.

7. Reševali so vloge in med drugim odobrili hišnemu svetu Viktorja Svetina 16 nekaj materiala za vrtno ograjo, prostovoljnemu gasilskemu društvu iz Ribnega 20 kg nesortiranih žebeljev kot brezplačen dobiček za njihov srečolov, Planinskemu društvu Jesenice, pa so odobrili prispevek 1.000 dinarjev za spominski trak ob razvitu prapora in sklenili, da bo železarna prevzela pokroviteljstvo nad to prireditvijo.

25. seja odbora za življenske pogoje in rekreacijo

V četrtek, 26. aprila 1973 je bila 25. seja odbora za življenske pogoje in rekreacijo, na kateri so obravnavali posamezne vloge društev, raznih organizacij in posameznikov, zlasti sodelavcev železarne, ki so se nanašale na reševanje stanovanjskih vprašanj in problemov. O rešitvah

teh vlog bodo zainteresirani in prizadeti vlagatelji v kratkem obveščeni.

**Dopisujte
v Železarja**

Sestanki delovnih skupin

V drugi polovici aprila in v prvih dneh maja so naslednje delovne skupine v Železarni obravnavale osnutek temeljnega samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD-ov v delovno organizacijo Železarne, ter potrdile predlog kandidatov za podpis samoupravnega sporazuma. Obravnavali so tudi poslovno poročilo za leto 1972, ter predlog delitve sredstev sklada skupne porabe za šport in kulturno dejavnost.

TOZD TALILNICE

PLAVZ — 25. aprila se je sestala delovna skupina Koželj — peči, 26. aprila Jančič — kamnolom Trebež, 27. aprila Klinar — peči, 28. aprila Berlot — Ravnikar — peči — rudarna, 29. aprila Voga — rudarna.

MARTINARNA — 17. aprila druga izmena v livni jami, 17. aprila delovna skupina Jereb, 23. aprila Ščerič — ponvičarski zidarji, 18. aprila delovne skupine Uran, Kokomar in Tramte.

SAMOTARNA — 20. aprila Podiesnik in Krmelj ter 23. aprila Ščulac — min.

LIVARNA — 18. aprila Smolej — modelna mizarna, 19. aprila Smolej — čistilnica in 20. aprila Kramar — siva livarna.

TOZD VALJARNE

JAVORNIK I — 20. aprila Udir — čistilnica in 24. aprila Mežnarc — lahka proga.

VALJARNA ZICE — 25. aprila delovna skupina Knačelj.

TOZD HLADNA PREDELAVA

ŽEBLJARNA — 20. aprila delovna skupina Hlebanja.

JEKLOVLEK — 26. aprila delovna skupina Muhar — luščilnica in vlačilnica.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

STROJNO VZDRŽEVANJE — 23. aprila Koblar žerjavni, 25. aprila Odar — žerjavni.

STROJNO VZDRŽEVANJE — PLAVZ — 20. aprila delovna skupina Hudolin, 21. aprila delovna skupina Klinar.

STROJNO VZDRŽEVANJE — BELA — 27. aprila delovna skupina Repinc.

STROJNO VZDRŽEVANJE — ELEKTRODNI — 23. aprila delovna skupina Zupan.

STROJNE DELAVNICE — 18. aprila delovna skupina Mežnarc — strugarna in 23. aprila delovna skupina Vovčina — orodjarna.

VEN — 14. aprila Ravnikar — VEN-HVZ, 16. aprila RTV — elektro zveze Stare, 20. aprila Oblak — DES, Cvetek — DES in Arh — ERD.

ELEKTRO TOPLOTNA ENERGIJA — 28. aprila delovna skupina Kokalj.

PLINSKA IN VODNA ENERGIJA — 20. aprila Beljan, 25. aprila Repe in 26. aprila Peterman.

GRADBENO VZDRŽEVANJE — 26. aprila delovna skupina Pazlar — zidarji.

SKUPNE SLUŽBE — 25. aprila delovna skupina knjigovodstvo plavž, 18. aprila Mesarič finančno računovodski sektor, 20. aprila raziskovalni oddelk, 24. aprila OTK glavni laboratorij in 19. aprila nabavni oddelk.

Razen o navedenih problemih so naslednje delovne skupine razpravljale tudi o varstvu pri delu, delovni disciplini, proizvodni problematiki za marec in april itd.

TOZD TALILNICE

PLAVZ — Od 23. do 30. aprila so se sestale štiri delovne skupine: Delovna skupina Golba — Guzel na aglomeraciji je predlagala prestavitev podesta in varnostne ograje na severno stran silosa, da jo portalni žerjav ne more poškodovati. Delovna skupina Kokalj pri pečeh je ponovno razpravljala o uporabi zaščitnih sredstev. Oddelku zveze komunistov na plavžu bodo posredovali predlog za sprejem dveh članov v zvezo komunistov. Delovna skupina Močnik v rudarni vprašuje, kako je s popravilom strehe, ki pušča tako, da nastajajo električne okvare na strojih in na razsvetljavi. Delovna skupina Rihtaršič se je zavzemala za bolj enakomeren dovoz apnenca. Večkrat pripeljejo droben material in zato nastaja škoda, ker droben, plačan material nato odvažajo na nasip.

MARTINARNA — 14. in 20. aprila se je sestala delovna skupina na obratovodstvu ter delovna skupina na izmeni Beznik. Delovna skupina na obratovodstvu je bila seznanjena s tem, da bodo z od-

ločbami imenovali štiri dninske delovodje, ker so bili pri delu uspešni. Delovna skupina izmene Beznik pa je obravnavala informacijo o narodni obrambi in samozasčiti, medtem ko glede varnosti pri delu bistvenih pripomb niso imeli.

ELEKTROJEKLARNA — 12. in 17. aprila sta se sestali delovni skupini Panič — Sovič. Delovna skupina Panič — Sovič je predlagala, naj bi imenovali strokovno komisijo na relaciji talilnice—valjarne. Naloga komisije naj bo, da ugotovi nastanek površnega dela in vzroke za izmeček kvalitete. V popisu delovnega mesta na sedemtonskem žerjavu je treba vnesti prekladanje banj za žlindro na BBC peči.

Delovna skupina Sovič pa je razpravljala samo o prekladanju žlindrin banj pod Sava žerjavom. Predlagali so izvedbo priključka normalnega tira do dvigala »SLON«, da bi s tirnim dvigalom prekladali banje na ozkotirne vozove. Delovna skupina zahteva ustrezno pojasnilo.

LIVARNA — Delovna skupina v kovinolitarni je imela sestanek 20. aprila. Razpravljali so o nabavi pomožnih materialov. Grafitne lonce so naročili že lani in jih še nimajo, so pa za varno in racionalno proizvodnjo nujno potrebni. Primanjkuje tudi bakrenih elektrod, ki jih nujno potrebujejo.

TOZD VALJARNE

JAVORNIK I — Delovna skupina Benedičič v adjustaži je poslušala informacijo o izpolnjevanju plana v marcu in v prvem četrtletju. Pregledali so tudi sklepe sprejete na sejah komisij pri svetu DE valjarna Bela. Seznanjeni so bili z uspešnim potekom akcije za obdaritev sodelavca Jožeta Kovšča.

ADJUSTAŽA STEKEL BELA — Sestanek delovne skupine Pristov je bil 20. aprila. Plan na liniji rezanja je bil v marcu dosežen s 105 %, prav tako je bil plan presežen na BRONX škarijah. V primerjavi s prejšnjim mesecem je večja tudi storilnost. Planske naloge na liniji rezanja za mesec april so večje, vendar če ne bo težav jih bodo izpolnili, kar velja tudi za BRONX škarje in adjustiranje svitkov. Imeli so pripombe k stimulacijskem dodatku na BRONX škarijah. Glede zahtevnosti in obsega dela žerjavovodij na liniji rezanja menijo, da je sedanja plačilna grupa prenizka.

Delovna skupina tehničnih služb o osnutku temeljnega samoupravnega sporazuma

Kakor vse delovne skupine v Železarni, tako je tudi naša delovna skupina obravnavala v Železarni objavljen osnutek. Razprava je bila dovolj živahna, postavljena so bila vprašanja, na katere je moral vodja delovne skupine dati odgovore. Razprava je pokazala, da se posamezni člani, kakor celotna skupina živo zanima za to, kako bodo izvedena ustavna dopolnila v naši Železarni in da so člani skupine dobro predelali objavljeni osnutek temeljnega samoupravnega sporazuma. V razpravi je bilo izrečenih nekaj konkretnih predlogov za spremembo posameznih članov in zahteva za nekatere podrobne informacije v nekaterih nejasnih postavkah.

Prva pripomba je bila sprejeta na člen 7, točka štiri, ki govori o poslovnem predmetu temeljne organizacije združenega dela vzdrževanja, energija in transport. Po mnenju delovne skupine se ta ujema s členom 12, ki govori o skupnih službah, kjer postavlja samostojen sektor novogradnje, istočasno pa je to tudi poslovni predmet četrte temeljne organizacije združenega dela. Druga pripomba pa je bila na člen 26, ki opredeljuje skupne samoupravne organe. Delovna skupina je bila mnenja, da bi odbor za raziskave, izume in racionalizacije moral biti organ upravljanja temeljne organizacije združenega dela. To pripombo utemeljujejo s

tem, da se vsak izum ali racionalizacija, vedno nanaša na določeno dejavnost, določene temeljne organizacije združenega dela in se koristnost tega tudi odraža v posamezni temeljni organizaciji, zato mora biti tudi dokončno odločanje prepuščeno samoupravnim organom v TOZD. Skupni naj bi ostal le referat, kateri naj bi opravljal vsa tehnična dela v zvezi z inovacijsko dejavnostjo.

Pripombe so bile tudi na člen 29. Nekateri so menili, da morda ni potreben zadnji odstavek, ki določa, da nihče ne more biti dvakrat zaporedoma izvoljen za člana delavskega sveta. Rečeno je bilo, da to krati pravice sa-

BLUMING STEKEL — Sestanek delovne skupine Rabič je bil 25. aprila. Valjavci so imeli pripombe zaradi ingotov navadnih kvalitete. Vprašujejo tudi, kako je z denarjem zbranim od šlake — okujine. Prav tako jih zanima, če bodo prejeli premijo na valje.

VALJARNA ZICE — Delovna skupina Jurčič se je sestala 23. aprila. Ugotovili so, da v marcu niso imeli poškodb in je treba z delom tako nadaljevati tudi v prihodnje. V sindikalni odbor je delovna skupina imenovala sodelavca Ferida Zukiča. Predlagali so, da naj bi zdravstvene izkaznice v prihodnje potrjevali na Beli ali pa uredili dostavo izkaznic na kadroviski sektor. Razpise za delovna mesta je treba v prihodnje objavljati na oglasnih deskah v garderobi pod mojstrsko kabino. Za vsako izpraznjeno KV delovno mesto naj bi objavili razpis. Delovna skupina Vilman se je sestala 9. aprila. Govorili so o proizvodni problematiki v marcu. Niso zadovoljni z doseženimi rezultati pri izplenu na patentni žici. Analizirali so vzroke za znižanje procenta izplena glede valjavih napak. Obrazložena je bila ukinitve delovnega mesta valjavec-operater. Valjavci na progi 450 Ø opozarjajo na težke delovne pogoje ter na neustrezno kvaliteto blumov, ki jih dobivajo iz tretje hale. Blumi so sploščeni, romboidni in krivi ter povzročajo zastoje.

TOZD HLADNA PREDELAVA

ŽEBLJARNA — 20. aprila sta se sestali delovni skupini Piber in Globočnik v žebljarni. Vodja delovne skupine Piber je opozoril pomočnike žebljarjev, ker v zadnjem času premalo skrbijo za kontrolo žičnikov in kvaliteto. Prav tako zanemarijo stroje in sproti ne javljajo manjših okvar. Pogovorili so se tudi glede dopustov, ki jih bodo razporedili tako, da ne bo težav pri proizvodnji. Vprašujejo zakaj ne dobivajo žice na odvijalcih. Zaradi velikih kolobarjev je proizvodnja manjša in več izmečka pri transportu. Na sestanku delovne skupine Globočnik sta delavca Jakopič in Tancar zahtevala ureditev področja orodnih ključavničarjev. Obratovodje žebljarne so naročili, da v zvezi s tem posreduje ustrezen odgovor.

KARISTI — Sestanek delovne skupine Jevšček je bil 21. aprila. Razpravljali so izgradnji delavnice — garaže. Zanimalo jih je, kdaj in kje bomo dobili potrebna sredstva in kdaj bodo začeli z deli, ker sedanja delavnica ne ustreza voznemu parku.

ODPRAVA — 17. aprila je imela sestanek delovna skupina Bem. Opozorili so na dotrajana vrata na nakladalni rampi ter na popravilo vložne naprave za premik vagonov. Tudi žerjav je treba popraviti. Žerjav je dotrajan in bi ga morali že zaradi varnosti zamenjati z novim.

moupravljalca in bi radi imeli pojasnilo, če je to v zvezi z ustavo.

Tudi na člen 43, ki govori o odboru notranje kontrole so imeli pripombo. Delovna enota smatra, da bi drugi odstavek popravili, predlog je, da bi se morala beseda odgovornega zamenjati z besedo vodilnega. Delovna skupina je mnenja, da je vsak delavec v Železarni za nekaj odgovoren, zato je bolj pravilno, da se to zamenja.

Člani delovne skupine so obravnavali tudi obrazložitev organizacijskih shem TOZD in Železarne. Menijo, da bi bilo točko 7 potrebno bolj podrobno obdelati, posebno to, kaj je mišljeno pod tehničnim inšpektoratom, določiti njegov poslovni predmet in ga potem šele opredeliti kam naj spada.

V kolikor so tudi v ostalih delovnih skupinah tako podrobno in zavzeto govorili o osnutku temeljnega samoupravnega sporazuma, potem lahko rečemo, da je to že začetek uresničevanja ustavnih dopolnil.

Sto in več ton denarja je šlo v 25 letih skozi njegove roke

Ze sam naslov je najbrž mnogim bralcem odkril, da imamo v mislih glavnega blagajnika naše Železarne ŽIVKA PUCA. Sicer je naš svojevrsten jubilarant že 27 let član delovnega kolektiva, kajti pred tem je skoraj dve leti delal kot delavec na različnih strojih v Železarni. Svojevrsten jubilarant smo napisali zato, ker imamo mnogo jubilarantov dela s 25, 30 in več let, vendar pa je v kolektivu samo eden, skozi katerega roke so šli v zadnjih 25. letih vsi naši osebni dohodki, honorarji, dnevnice in druga izplačila, če bi izrazili to v teži, bi to pomenilo več kot 100 ton denarja.

Živko je začel delati v blagajni Železarne pred 25 leti kot praktikant in kasneje pomočnik takratnega blagajnika Petra Prevca. »Čeprav« nam je dejal v razgovoru, »so bile takrat vsote mnogo manjše kakor so danes, je bila vrednost ista, le da smo takrat delali v mnogo težjih pogojih. Nekaj časa smo denar za osebne dohodke in ostala gotovinska izplačila vozili celo iz Kranja. Iz jeseniške banke pa sem večkrat pripeljal mesečno izplačilo osebnih dohodkov kar na kolesu ali na ročnem vozičku. Tudi s prostori smo bili na tesnem in kadar smo kuvertirali osebne dohodke, smo se selili iz pisarne v pisarno. Denar smo prenašali kot mlačna mlade. Danes je v vseh pogledih boljše, imamo ustrezne stalne prostore in obetajo se nam še razne izboljšave.

V vseh teh letih smo le nekajkrat kasnili za en dan pri izplačilu osebnega dohodka, zaradi tega, ker banka ni imela dovolj denarja ali vzrokov nelikvidnosti v zadnjih letih. Ničlikokrat pa smo bili do zadnjega trenutka na trnih, kot pravimo, ali bomo dobili gotovino ali ne. Vedno smo se potrudili s stalnimi sodelavkami, ki pomagajo osebne dohodke kuvertirati, da je bilo izplačilo nared, čeprav smo dobili denar zadnji trenutek. Večkrat smo tudi popoldan in ponoči

kuvertirali osebne dohodke, da so bili izplačani v določenem dnevu. Včasih sem kar za pisalno mizo kratek čas zadremal, ker je bilo dopoldan treba delati naprej. Zavedali smo se, kakšen pomen ima izplačilo osebnega dohodka delavcem na za to določen dan. V osemnajstih letih nismo nikoli kasnili pri izplačilu osebnega dohodka. Vsako leto smo sicer imeli nekaj primerov, da je v kuverti z osebnim dohodkom manjkalo nekaj denarja, vendar smo skoraj vedno rešili oz. ugotovili vzrok, seveda pa je bilo vsako leto tudi nekaj primerov, ko to ni bilo mogoče rešiti.

Seveda pa je bilo v vseh teh letih tudi vsemogočih primerov, ko so posamezniki poskušali s popravljanjem

nakaznic, seznamov in podobno priti do neupravičenega denarja. Tudi grozili so že, ko nismo hoteli izplačati brez ustreznega dokumenta ali pooblastila. Z blagajnikom Lojzom Sodjo morava biti skrajno previdna, natančna in skoncentrirana, saj imava opravka z velikimi vsotami denarja in vsemogočimi posamezniki.

Najbrž je odveč poudarjati, da delo, ki ga opravlja Živko Puc, zahteva polnega človeka, ki mora na delo prihajati spočit, svež, z bistro glavo. Le malo »težka glava« je dovolj, pa pride lahko do napak, ki jih bo seveda moral sam nositi. Najbrž je tudi odveč poudarjati, kakšen odgovoren posel opravlja glavni blagajnik Živko Puc, naš petindvajsetletnik in blagajnik Lojze Sodja. Koliko tisoč in tisoč izplačil, brezštevila potov na banko, napisanih izplačil ali prejemkov je treba opraviti ob nenehni koncentraciji, natančnosti in potrpežljivosti. Vsakdo, ki je imel opravka z Živkom, tudi ve, da je z ljudmi vedno priazen, potrpežljiv, morda včasih še preveč. V vseh petindvajsetih letih je Živko Puc болоval le pet dni, dopust si pa s sodelavcem Sodjo pač delita tako, da je delo v blagajni redno opravljeno. Mislim, da je popolnoma odveč poudarjati vestnost in poštenost glavnega blagajnika, ki je na tem mestu preživel že četrto stoletje, ne da bi imel ob tolikšnih milijardah kakršenkoli manjko. Najbrž pa je res, da njegovo delo in delo sodelavca ne cenimo dovolj. Za primer samo navajamo primerjavo s predvojnimi blagajnikom takratne KID, ki je imel osebni dohodek v višini trikratnega poprečja osebnega dohodka podjetja, današnji glavni blagajnik pa le okrog 50 % nad poprečjem Železarne.

Če komu lahko res iz srca stisnemo roko in čestitamo za 25-letno delovanje na tako odgovornem delovnem mestu, potem to lahko naredimo Živku Pucu z željo, da bi še nadalje tako uspešno in vestno opravljal svoje delo.

S sej sindikalnih odborov

OTK

Četrta seja sindikalnega odbora je bila 14. aprila. Referent za oddihe Milica Vidic je prisotne seznanila s seznamom prijavljenih za letovanje v Crikvenici in Biogradu na moru. Prednost bodo imeli sodelavci, ki že dalj časa niso bili na letovanju ob morju. Dvema članoma so odobrili brezplačno letovanje na morju. Sprejeli so sklep, da bodo udeležencem šahov-

skega turnirja odobrili po 10 din na dan.

SAMOTARNA

Tretja seja sindikalnega odbora je bila 14. aprila. Na seji so razpravljali samo o letovanju in Malči Božič ter Anici Bregant odobrili brezplačno letovanje. Pri izbiri so upoštevali vse pogoje, zdravstveno stanje ter zaposlitev v Železarni.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Higiena zaklonišč

— 3 —

Ljudem namenjena zaklonišča morajo imeti dovolj zdrave pitne vode. Vodo preskrbimo tako, da se priključimo na vodovodno mrežo — tako je v velikih zakloniščih — z zgraditvijo vodnih objektov v samem zaklonišču (studenci, zajetje izvirka), z vodno rezervo v posodah ali v cisternah, ki stojijo v zakloniščih, ali pa s kombinacijo omenjenih načinov. Vodo iz dvomljivega vira, ali že na pogled slabo moramo prej razkužiti. Pri določanju potrošnje vode je treba upoštevati število ljudi, predvideni čas bivanja v zaklonišču, in sicer na načelu, koliko pitne vode porabi človek v eni uri.

Hlad, ki ga oddajajo zakloniščni zidovi zlasti pozimi, je treba preprečiti s segrevanjem zaklonišča. Pozimi ne sme biti zakloniščna temperatura nižja od 10 do 12 °C. Problem ogrevanja zaklonišča je v tem, da se pri izogrevanju drv, premoga, nafte in podobnega goriva porabijo velike množine kisika. Pri kurjenju peči z drvmi v količini 10 do 15 kg na uro se porabi okoli 100 do 150 m³ zraka, kar močno komplicira sistem oskrbe zaklonišča z zrakom. V neventiliranim, hermetično zaprtim zaklonišču povzroča kurjenje peči prodiranje zunanjega zastrupljenega zraka v zaklonišče. V ventiliranem zaklonišču je treba za kurjenje peči predvideti dopolnilno preskrbo z zrakom. Zato bi morale biti v takem zaklonišču dopolnilne naprave ali ustrezna večja zmogljivost ventilacijskih naprav. Razen tega zaradi odprtine v peči, ki mora biti zaradi nalaaganja in gorenja stalno odprta, ni mogoče vzdrževati v zaklonišču potrebne višjega zračnega pritiska. Zato zaklonišča ni mogoče ogrevati z navadno pečjo v času, ko mora biti neprodušno zaprto, na primer pri kemičnem napadu. Kadar je treba zakloniščne prostore segrevati, a ni na razpolago nobenega drugega sredstva, razen navadne peči, postavimo peč izven prostora, tako da za kurjenje trošimo zunanji zrak, toplota pa prihaja v določen prostor po ceveh. Dim iz peči je treba odvajati po dimnikih, ki so dovolj daleč od ventilacijskih odprtin. Za ogrevanje zaklonišča se najbolj obnese sistem, pri katerem se ne izloča ogljikov dioksid ter drugi produkti ogrevanja. Najbolj se obnesejo električne peči.

Zaklonišče razsvetljujemo v skladu s konkretnimi možnostmi. Tista zaklonišča, v katerih ljudje delajo, morajo biti prav tako osvetljena kot normalni delovni prostori za ustrezno delo. V drugih zakloniščih mora biti razsvetljava najmanj 10 luxov. Za razsvetljavo izbiramo tiste naprave, pri katerih se zrak ne ogreva znatneje in ki ne trošijo preveč kisika. Pri tem je treba paziti, da se zrak ne kvari z izogrevanjem sredstev za razsvetljavo. Najboljša je električna luč, le izjemoma tudi acetilenska, petrolejska in nazadnje sveče. Kadar uporabljamo za razsvetljavo sveče, razne luči in podobno je dobro, zgraditi posebne, hermetično zaprte prostore, kamor postavljamo luči. Te naprave so zgrajene tako, da vanje prihaja zrak od zunaj, tja pa odteka tudi produkti izogrevanja. Izračunali so, da porabi goreča sveča povprečne velikosti na uro toliko kisika in izloči toliko ogljikovega dioksida kot človek.

Fekalije in druge odpadke odstranjujemo iz zaklonišč v skladu s tipi zaklonišč in glede na krajevne razmere. V velikih zakloniščih so stranišča priključena na kanalizacijsko mrežo. Taka stranišča se izpirajo z vodo, zgradimo pa jih po običajnih predpisih. Najprikladnejša so stranišča »brez školjk«, takšna, kjer je treba počepniti, važno pa je, da ima stranišče odvod in hidravlični sifon, ki preprečuje povratek plinov iz kanalizacije v zaklonišče. V drugih zakloniščih gradimo običajna stranišča, njih uporaba pa je dovoljena samo med kemičnim napadom. Sicer so stranišča zgrajena izven zaklonišč. V zaklonišču je treba stranišče postaviti tako, da ni v neposredni zvezi s prostorom, kjer se zadržujejo ljudje, ker bi tako kvarilo zrak. Vendar pa mora biti urejeno tako, da njegova uporaba v primeru napada z vojnimi strupi ni nevarna. Najbolje je, če postavimo takšno stranišče ob zasilnem izhodu iz zaklonišča. Po vsaki uporabi je treba odpadke zasuti s suho prstjo ali še bolje s pepelom. Zato naj bo zraven stranišča zaboj s tem materialom, da ga bo lahko vsakdo uporabljal. Straniščnih odprtin naj bo dovolj, in sicer v razmerju: 1 odprtina za 30 ljudi.

Za boljšo razdelitev zraka v zaklonišču je dobro uporabljati kakršnekoli naprave, da se zrak bolje meša, npr. ročne ventilatorje. Na ta način se ogljikov dvokis in kisik bolje porazdelita po vsem zaklonišču in je zrak tako tudi bolj izkoriščen. Razen tega se ogljikov dvokis nabira predvsem na kraju, kjer so ljudje.

V času, ko bivajo v zaklonišču ljudje, prekinemo ogrevanje, da se bomo izognili pretirani vlažnosti in da ne bo ljudem prevroče.

Med kemičnim napadom je treba prepovedati sleherno prihajanje ali odhajanje iz zaklonišča, razen le v izjemnih primerih.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Jože Vidic Zločin pri Lenartu

Odlomki iz knjige Jožeta Vidica, ki je dobila letošnjo Kajuhovo nagrado. Knjiga bo v kratkem izšla pri zavodu Borec.

5

Uporniki iz zgornje savske doline je ena od zgodb v knjigi Zločin pri Lenartu. V tej zgodbi opisujem zgodovino Dovjega in Mojstrane od naselitve Slovencev do leta 1941. Rokopis so prebrali Franc Konobelj - Slovenko, Ivan Vovk-Zivan, žirija za Kajuhovo nagrado in dr. Miha Potočnik. Dr. Miha Potočnik je v oceni zgodbe zapisal: »Vaše upornike iz zgornje savske doline sem z zanimanjem prebral. Zelo so mi všeč in — kolikor dogodke poznam iz lastnega in tudi iz pripovedovanja drugih — mislim, da so dosti veren odsev tistih časov in dogodkov. Zgodba bo brez dvoma vzbudila veliko zanimanje bralcev...«

V knjigi je podrobno opisana vstaja in dogodki po vstaji. Knjiga seznanja bralce

s trpljenjem upornikov v zloglasnih taboriščih. Prvič bo objavljena izjava priče o ljudožerstvu v taborišču. Dr. Miha Potočnik me je opozoril, da je to lahko dvorezni nož. Ko sem se posvetoval v zavodu Borec, smo sklenili, naj ostane pričevanje o groznih trenutkih v taborišču zapisano. Pretresljivi so spomini, kako so v taborišču umrli: Andrej Malenšek z Javornika, Mirko Rabič z Dovjega, Stanko Lebar z Jesenice, Matevž Mikelj z Dovjega in Janez Hlebanja iz Mojstrane. V uvodu zgodbe je opis smrti Janeza Brenceta, kmeta z Dovjega, ki v prvi svetovni vojni ni hotel dati vola za cesarja. Ustrelili so ga v Ljubljani.

V knjigi bo preko 120 fotografij. Pri zgodbi o upornikih bodo objavljene nasled-

nje fotografije: Karel Paulus s sliko, na kateri je upodobljena Brencetova smrt; Anton Šifrer, Martin Skumavc, Stanko Kocjančič, Ivan Vovk-Zivan, Franc Konobelj-Slovenko, Ivan Dolžan-Aleksander, Jaka Rabič, Alojz Rabič, Pavel Krznarič, Jože Pečar, Ivan Janša, Stanko Lebar in Janez Hlebanja. Nadalje bodo v knjigi podatki o vseh udeležencih vstaje, ki so bili ustreljeni ali so umrli v taboriščih.

Skrivnostni sestanek pri Mazovcu

Toni Oberleister, nemški vojaški dezenter, je v partizane prinesel pomembno novico. Ko je v štabu bataljona poročal o razpoloženju v nemški vojski, je dejal, da nihče od nemških vojakov,

ki čuvajo železniški most v Mostah, ni za Hitlerja. Strazarji na tem mostu so bili samo Avstrijci. Nadalje je omenil, da tudi komandir orožniške postaje v Žirovnici ni naklonjen nacistom.

Tičko in Tonček, poveljnik in politkomisar prvega bataljona kokrškega odreda, sta tudi pri ljudeh v dolini zvedela, da je komandir orožniške postaje v Žirovnici razsoden in pošten. Nikdar in nikjer ni žalil Slovence, nikdar ni govoril o »banditih«, temveč o »ljudeh v gozdu«. Prebivalce je tolažil, da bo kmalu konec vojne, toda nikdar ni omenil nemške zmage.

Podobna obvestila so zbrali tudi obveščevalci odreda. Čeprav je bilo skrajno težko ugotoviti, koliko je v tem resnice, so v štabu 1. bataljona le začeli razmišljati, kako bi se dalo to razpoloženje med nemškimi strazarji in orožniki izkoristiti za še večji razmah osvobodilnega boja.

In tako se je v štabu bataljona rodila ideja o sestanku med komandirjem nemške orožniške postaje v Žirovnici in oficirji štaba. Povprašali so v štab kokrškega odreda, kaj mislijo o tem načrtu.

»Bodite previdni, kajti morda je past. Pojdite na sestanek, če upate na uspeh,« so odgovorili v štabu.

Tičko in Tonček sta se lotila izdelave načrta. Računala sta na spretnega terenskega aktivista Antona Legata, po domače Mazovca, in na njegovo hčerko Pavlo. Mazovče-

va hiša na Selu pri Žirovnici je poleg ceste, nasproti gostilne Zelenica. Tiste gostilne, v kateri je Dane septembra 1944 streljal na nemške vojake.

Pri Mazovcu je manjša kmetija, na kateri so med vojno živeli gospodar Anton, njegova žena Neža in hčerka Pavla. Sin Pavel se je pred aretacijo umaknil k teti v Ljubljano.

K Mazovcu so radi zahajali tudi žirovniški orožniki, posebno komandir in njegov namestnik. Po nekaj kozarcih žganja se je orožnikom razvezal jezik in Mazovec je slišal marsikaj takega, kar je zanimalo partizanske obveščevalce in noveljke. Tičko

Anton Legat-Mazovec

in Tonček sta v Mazovcu dobila iskrenega prijatelja ter izredno nadarjenega in plodnega sodelavca. Ni ju motilo dejstvo, da je tudi komandir orožniške postaje Mazovec prijatelj. Mazovec je namreč potrdil izjavo Tonija Ober-

Tomaž Iskra

5

Kdo pravi, da je v Londonu megla

Najimpozantnejši je prav gotovo White Tower, ki ga imenujejo tudi Great Tower (Veliki grad). In v pravem pomenu besede je to res Veliki grad. Značilni zanj so štirje kupolasti stolpi, ki štrle visoko v zrak nad ostalim zidovjem, ki dosega skoraj polovično višino ljubljanskega nebotičnika. Prostor okoli tega veličana obkroža dvojno zidovje. Notranje zidovje veže trinajst stolpov, zunanje ob reki Temzi pa šest.

Henry III. je dal zgraditi v dobi vladanja Richarda II. tako imenovani Krvavi stolp (The Bloody Tower). Tu je bilo nekdanje prizorišče mučenja, gnusnih umorov in tu je bil ubit Edward V. in oba njegova brata.

Henry III. na svoji poti do prestola ni izbral sredstev, pa čeprav je moral prek trupel svojih lastnih bratov.

Mučilne naprave v Krvavem stolpu še danes mrko pričajo o grozovitih eksekucijah, ki so jih v takratnem času počenjali. Predno pa so komu vzeli dušo ali mu preganili hudiča iz telesa, so mu

lomili rebra, sekali ude, pulili nohte, jezike, izkopavali oči in jih nazadnje milostno razkosali ali obglavili. Čeprav se nam zde takratna grozodejstva skrajno nečloveška, pa vendar ne moremo mimo dejstva, da se prav take stvari dogajajo še dandanes v porajajoči se atomski dobi.

V kletnem prostoru tega gradu se nahaja pravcata zakladnica kronskih draguljev celotne angleške monarhije. Čči slepi zlato, diamanti, rubini, smaragdi, roka bi ne hote pograbila kakšno žezlo, pa je preveč dobro zavarovano, saj bi se v primeru kraje v hipu zaprli vsi izhodi.

Videl sem že nekaj zakladnic različnih monarhov, vendar tako bogate zakladnice, kot jo ima kraljevina na angleškem ni daleč naokoli. Vsak kroznik iz zlata, meč iz dragih kamnov, nož, vse te krone, so tako natančno in skrbno izdelane in vse se tako leskeče, da bi človek pomislil, da je to proizvod božanstev in ne narave. Da pa ves teritorij gradu izžareva pristno tradicionalnost, je že

takoj opaziti pri vходу. Možje v ceremonialnih dolgih suknjičih, z vmesnimi rdečimi lisami, vodijo skupine turistov v to ali ono smer in razlagajo za tiste, ki znajo zgodovino Anglije in zgodovino tega gradu.

V Towru kroži tudi legenda o kavkah. Pravijo, da ko ne bo več kavk, ne bo več gradu. Jaz kavk sicer nisem videl, videl pa sem stati grad.

Najbolj smešno se mi je zdelo, ko me je neka Američanka hotela spraševati sredi Towerskega dvorišča, češ kje da je njihova skupina. Nekaj časa sem jo debelo gledal, potem pa mi je prišlo na misel, da me je očitno z nekom zamenjala. Se zgodi. Kaj pa sem hotel drugega, kot povedati ji, da o tem prav nič ne vem in da se moram še sam presneto paziti da se ne izgubim.

SE MIMO PICCADILYA DO HOTELA

Prav vsaka londonska ulica je svet zase. Vedno odkriješ kaj novega, zanimivega in najraje bi pokukal v vse izložbe, trgovine in restavra-

cije, če bi imel seveda dovolj časa in denarja.

Privadili smo se že opečnih hiš, mnogih reklam in nenehne množice, ki drvi mimo nas v vse smeri.

In tu je bančni in borzni center. Banke levo, banke desno. Bančni uslužbenci so večinoma v resnici plemiči in pristni gentlemani. Navadno jih boš srečal z nepogrešljivimi cilindri, smokingi, sprehajalnimi palicami ali dežniki, pa čeprav sije sonce ali pa se vleče gosta turobna megla.

Saj res, kje je tista londonska megla? Dva dni imamo popolnoma lepo vreme. Nebo je modro kot ribje oko, megle pa od nikoder. Razočarani smo: Pravijo, da ima vsak Londončan svojo zgodbo o megli, tudi jaz bi jo zelo rad imel, zdaj pa kar na lepem megle ni od nikoder.

KAKO PRITI DO LORDA?

S tem predvsem mislim, kako postati lord. Predvsem je najbolje, če je že tvoj oče ali pa vsaj tvoj stric lord. Potem si že ti kot otrok lordek. Seveda takoj spada zraven, da je tvoj oče še bogat in prav nič skopuški. Pošlje te v najboljšo šolo in nekatere lordske klube in pot do bančnega uradnika postane vse krajša in kmalu se navadiš nositi cilindri, lordsko palico in še kaj. Ko oče umre, podeduješ njegove delnice in kakšno mlado in prikupno tajnico.

Toliko o lordih, kajti zapuščamo borzni center in se že pomikamo proti Piccadillyu. Piccadilly Circus je živahen trikoten trg, sredi katerega se bohoti Eros — bog ljubezni, ki ga je postavil kipar Gilbert. Piccadilly je predvsem središče kulturnega in trgovskega življenja. Vstopnice za kinodvorane, gledališča, koncerte in druge predstave so že mesece naprej razprodane. V kinodvoranah se filmi neprenehoma predvajajo in si jih lahko ogledaš kolikor hočeš. Nekaj posebnega so moderni glasbeni koncerti — »music shows«. Teh je na tisoče, prav tako kot ansamblov, ki uporabljajo poleg raznih zvočnih efektov tudi svetlobne, in sicer v vseh možnih barvnih odtenkih. Vzdušje v takem »music hall-u« je nadvse opojno, kako tudi ne, saj si mladi gledalci zamišljajo, da jim pojejo in plešejo sami angelčki.

Piccadilly velja seveda tudi za glavno središče kar se tiče nakupovanja. Tam dobite v tistih babilonskih trgovinah vse od navadne igle do zapletenega kompjuterja. Mnogo je zelo lepih stvari, zlasti dobrega angleškega tekstila, pa kaj, ko je vse tudi precej zabeljeno. Cevlji so na primer 2 do 3-krat dražji kot pri nas.

Nekateri naši sopotniki so prišli v London predvsem zato, da bi nakupovali in se potem doma hvalili, kot včasih, ko so hodili nakupovat v Trst. Morda je pač moda!

leisteja, 4
žirovni
sproti
nac
maj
kor
Anto
Dvori
Bele
ko, k
povel
k Tit
ton
at-M
opisa
estar
Ton
»P
nosti
m ko
ljona
rbel
ljudo
doli
se za
dob
vseh
deval
loča
Bil
voja
n po
šen
rec i
Spr
va ir
ker
na bi
so na
boi
vseh
pozn
bila
ko p
patiz
ev. F
je v
artiz
kole
isal:
Toni
iz S
doba
ot bo
vsak
zna:
Se
anes
pog
m v
pre
n, d
doba
cepr
hudi
si.
S kom
krat
Ma
tam
kor
zova
hče
stra
o p
je p
oved
ali
ni g
v h
jih
Maz
je. S
sih
kula
žgan
mal
ov
vali
boja

IE K/
SEG.
Mo P
ogle
St.
Kale
alo
znat
po i
poli
dve
nik
na
stole
e kr
pa
luku
bon
jih n
saj
bile
dost
nam
tudi
alna
do
ice
tedi
s
nja
grš
tur
aj
Wre
gle
traf
et ka
na
kom
misk
da
nom
z le
str
izd
olta
naj
niti
oviu
jem
ka
čena
adli
kom
ti se
no
no t
mis
zpis
všč
tisti
opa
ali
Na
nen
pile
Wil
je
kel
ne
E.
gr
cach
tru
gla
n ve
na
elso
zn
mili
naš
sku
The
vcr
tak
spc

i leisteja, da je komandir žirovskih orožnikov nasproti nacistov in da komaj čaka konec vojne.

Antoni Dvornik-Tonček, Alojz Bele, politkomisar in poveljnik Titove vasi in Anton L. Mazovc so takole opisali sestanek:

Tonček: »Poleg drugih dolžnosti kot komisar bataljona sem bil za tesno zvezo z ljudmi v dolini. S Tičkom sva se zelo dobro razumela. O vseh zadevah sva skupaj odločala. Bil je res sposoben vojak in poveljnik, neustrašen in v zvest tovariš. Sprva sva imela nekaj težav, ker ni bila domačina. Ko so nas borci in ljudje po vaseh poznali, sva si pridobila veliko prijateljev in simpatizirali. Franc Markič me je v partizanski kroniki takole opisal: Naš komisar je Tonček iz Stajerske doma, je dober kot bonbonček, zato ga vsaki zna.

Se zanes lahko vsakemu pogledam v obraz, ker sem preprosta, da sem delal samo dobro. Neprav so bili več kot hudisi.

S Tičkom sva bila toliko krat pri Mazovcu, da sva bila tam skoraj doma. Pavla, Mazovčeva hčerka, nama je vsestrano pomagala. Večkrat je prišla do vasi, da so trije ali štiri orožniki precej redni govorili hiši. Pa tudi to, da jih je Mazovc ponavadi opijel. Vsih so mu pomagali kuhanje in pod vplivom malih so orožniki odkrivali svoja skrita čustva, od-

nos do nacistov, do prebivalstva in neredko tudi kakšno vojaško skrivnost.

Sestanek s komandirjem nemške orožniške postaje sva s Tičkom pripravljala v največji tajnosti. Sklenila sva, da bova sama šla na ta pomembni in nevarni sestanek.

Tičko: »Sestanek je bil novembra 1944. Dobro se spominjam, da še ni bilo snega, pač pa smo hodili po blatnih poteh. Januarja je bilo že povsod veliko snega.

Našo željo, da se sestanemo s komandirjem orožniške postaje, smo najprej zaupali Mazovčevi Pavli. Z njo smo se o tem večkrat pogovarjali. Želeli smo, da bi bil sestanek zvečer. Pavla me je obvestila, da komandir ne bo pristal na nočni sestanek.

Tonček: »S Tičkom sva vedela, da imava nevarno, toda pomembno nalogo. Dogovorjenega dne sva krenila iz požganega hleva na Smokuški planini v Karavankah v dolino. Spremljala naju je skupina borcev in obveščevalcev. Spominjam se, da je bil v tej skupini Dorko Zupan iz Zabreznice, oborožen s šarcem (strojnico). Zjutraj okrog petih so borci zasedli položaje v hribu nad Selom in Žirovnico. Zabičal sem jim, da jih podnevi ne sme nihče opaziti. Če pa bodo zaslišali na Selu streljanje, potem naj hitro in odločno posežejo v boj. Povedala sva jim, da bova pri Mazovcu, zato naj opazujejo hišo in okolico.

nje figur Petra Pana, ki je zlasti poslastica za najmlajše.

Ne spominjam se, da bi pri nas na stopniščih cerkva posedali mladeniči in mladenke in se razgledovali po bližnjem trgu, tam pa so to počeli sredi belega dne in to vpricho bobbya.

VREDNO SI JE OGLEDATI MADAME TUSSAUD'S

Če so muzeji v glavnem statični, pa to ne velja za muzej voščenihi figur. Poglejmo kakaj ne. Muzej voščenihi figur je bil ustanovljen v Parizu 1770 leta in pozneje prenesen v Anglijo 1802. leta. Muzej deluje na obiskovalce izredno dinamično, še več, zabavno. Ko te spustijo v prvo dvorano toliko da ne padaš Brigitti Bardot v objem in si precej začuden, da ti ne pokloni tistega njenega smrtonosnega nasmeha, zaradi katerega jih je že toliko preklinjalo. Družbo ji delajo Marlin Monroe, Raquel Welch in druge zvezdice. Potem hitiš naprej, da se ne bi slučajno spozabil in katero plosknil po zadnjici. Hipoma se znajdeš med športniki kriketa, nogometa, tenisa... Tam je Pelle s svojo žogo, naenkrat se začuje žvižg sodnikove piščalke, navijači obupno kričijo, Pelle je osvetljen z rdečim, zelenim žarometom, sliši se njegovo sopevanje, k vsem tem pa pripomorejo svetlobni in zvočni efekti, ki te pričarajo med vse te heroje in antiheroje.

»Dobro obriši in nesi vodo proč!« noslja gospod skozi svojo krivo šobo.

Ko stori tudi to, ga gospod vnovič pokliče.

»Znaš masirati?«

Masirati? Kaj neki je zopet to?

»Ne znaš?«

»Ne vem, kaj mislite, milostljivi?«

»Torej ne znaš! Naučil te bom,« se gospod zlekne na ležalni stol in pokaže na sebi, kako naj mu gnete in trese mišice najprej na nogah, potem po telesu. Temu torej pravijo masiranje?

»No, poizkusil!«

In Zefa se vnovič loteva podoben gnus kakor ondan, ko je moral poljubiti gospodovo roko in imel občutek, da je poljubil krastačo. Zdaj mora gnesti tolščo, ki ji gospod pravi mišice. Gnesti jo mora na nogah in rokah, potem pa še na gospodovem trebuhu in tolstih prsih.

Fuj, kakšna gnusoba! Masirati blatnega prašiča bi mu bilo ljubše kakor zavaljenega gospoda Aleša.

»Ni še dobro. Takole, takole,« ga zgrabi gospod za roke in mu jih vodi po svojem prašičjem telesu, po trebuhu, na katerega pritiskajo skozi mast gospodova polna čreva, in ob straneh te špehnate zaoblene gore proti srcu, ki utripa nekje pod gospodovo mastjo, po mlahavih, visečih prsih, nič manjših kakor prsi kake stare špehnate babure...

Fuj vseh fujev! Človeku gre na bruhanje, toda gospod Aleš zahteva še in še, zraven pa se trese, kakor da ga mrzi, sope skozi krivo šobo piskajoče kakor skozi piščalko, pripira oči, dokler na ležalniku ne zaspi kakor svinja, prava svinja...

To bo moral zdaj početi z gospodom vsak dan, mu napoveduje stari kočijaž in se zopet hahlja s tistim zlobno privoščljivim smehom.

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

»A zdaj skrtič konja!«

In ko Zef skrtič konja, ga kliče gospa.

»Okrtič psa! Prav gotovo je od tebe dobil bolhe!«

Toda pes se mu ne pusti. Gospa pa se smeje, ker vidi, da se psa boji.

O, pa ga bo ukrotil! In Kuno ga bo ubogal. Mor-da ubogal celo bolj kakor gospodarja.

»Psa prav tako ukrotiš kakor trmastega nepokornega soldata, ki se še vedno ni znebil spominov na civil in ki misli, da mu zato ni treba ubogati slehernega kaprola.«

Tako je učil otroke Fonda, ki je bil korporal v nekdanji cesarski vojski in ki je slovel v vasi in še daleč naokrog, da zna ukrotiti slehernega psa, pa čeprav je hud in popadljiv kakor sam volk. Treba je samo toliko časa kričati nanj in ga strogo gledati naravnost v oči, da se pes zave, da je samo pes in da je človek njegov gospodar. Potem ti bo celo najbolj popadljiv policijski pes lizal vrat in se ti ne bo treba bati, da te bo popadel za goltanec.

In ko so mu takrat nekateri fantje rekli, da se baha in da mu bodo verjeli šele takrat, kadar bo ukrotil policijsko zdresiranega volčjaka, ki ga je imel karabinjerski poveljnik v Kobaridu, jim je rekel, da bi upal ukrotiti tudi to karabinjersko mrcino, in predlagal stavo, ker vsako delo nekaj stane.

Fantje so oklevali. Ne zato, ker bi ne upali staviti, marveč zato, ker Fonda skoro nikoli ni imel denarja.

— Pa menda ne mislite, da bom stavo izgubil.

In res je ni...

Tako bo storil tudi Zef s Kunom.

In čez štirinajst dni je Kuno ne samo ukročen, marveč njegov edini in najboljši prijatelj.

»Čim bolj spoznavam ljudi, tem rajši imam pse,« toži Kuno.

In Kuno ga razume. Čez mesec dni mu celo pusti, da mu vzame še precej mesnatost kost iz Kuno-vega večernega obroka, zakaj s plačilom, ki mu ga je obljubljal mojster prvi mesec ni bilo nič.

»Prvo nagrado boš prejel šele po treh mesecih,« so mu povedali druga vajenci.

Torej si ne more več privoščiti vsakdanjega hlebčka kruha, ki se mu je moral odpovedati že prve septembrske dni, ko je moral kupiti zvezke za obrtno šolo, ki jo obiskuje dvakrat tedensko.

Njegovo življenje postaja res pasje.

Celo Kunovo je boljše, toži psu... Pa mu je mama pisala nekaj dni po tistem avgustovskem prazniku:

»Vedela sem, da boš srečen in da ti bo dobro v mestu, kjer je stric. Bodi priden in ubogaj, da boš nekoč po ugledu in uspehih v življenju dosegel strica.«

No, strica je že dosegel in v revščini celo presegel.

O, ko bi mama vedela...

A o tem ne bo zvedela nikoli. Ne bo je delal še bolj nesrečne, kakor jo je že tako in tako napravilo življenje.

»Treba je potrpeti, potrpeti, potrpeti...«

Tako si Zef ponavlja sleherni dan.

In sleherni dan se zanj začinja ob štirih zjutraj in konča ob desetih zvečer!

Dan za dnem ista tlaka! Neplačan hlapec je in neplačana dekla.

Da, tudi dekla, ker je te dni, ko so začeli rdeti kostanji in druga drevesa, Anica nenadoma odšla, ker je dobila boljše plačano službo kot pomivalka v nekem hotelu. Gospod in gospa se sedaj hranita v neki gosposki restavraciji. Toda obiske še vedno dobivata in skoro ni dneva, da mora Zef zaradi teh obiskov med peto in šesto uro letati v trgovino, v slaščičarno ali kamorkoli ga gospa pošlje. Prinaša dobrote, sam pa niti kruha nima.

Stari kočijaž je imel poleti prav, ko je rekel, da bo kmalu zavidal gospodarjevemu psu.

»Ej, Kuno, Kuno, še sreča, da imam tebe.«

Brez Kuna bi prav gotovo že shiral. Tako pa

lahko še stoji pokoncu, hodi v tovarno, dvakrat tedensko v obrtno šolo (za učenje izrablja opoldanski odmor), dela v gospodovi vili, pri kočijažu Matiji (ta je iz dneva v dan bolj siten, ker gospa naga-varja gospoda, da bi kupil avtomobil), v tovarni, pri delu pa ga obhaja slabost, da se mu delajo kolobarji pred očmi in komaj čaka, kdaj bo ura štiri, ko bo lahko teklen v zavetišče na krožnik zelja in krompirja. (Tudi po tem so si vsi dnevi enaki), kakor so si po delu: krmljenje in strganje konja, krtačenje Kuna in masiranje gospoda, čiščenje in loščenje parketa, letanje po mestu za gospo, pomivanje posode po obiskih, delo v vrtu in v parku in zdaj na jesen še žaganje drv, spravljane kurjave in kurjenje dnevnih prostorov, čiščenje gospodovih in gospejinih čevljev... Gospod in gospa lahko stopita v ogrete prostore, on pa mora v teh pozno oktobrskih dneh prežebel in teš v tovarno in čakati na pol peto uro popoldan na topli in edini dnevni obrok hrane.

Toda vzdržati je treba. Petnajstega novembra bo dobil prvih sto dinarjev. Potem bo bolje. Ne bo tako hudo lačen in tudi mrz mu ne bo tako hudo v tej letni obleki.

Potrpeti je treba. Ni sam, ki preživlja težke čase. Letošnje leto (tako se menijo delavci v tovarni) je pasje za vse. Draginja je hudo narasla, vrednost dinarja pa se je zmanjšala za četrtno. Več kakor dvestotisoč brezposelnih bega po državi za delom in kruhom. Tudi delavski zaslužek je čedalje slabši.

»V nobeni evropski državi ne plačujejo delavstva tako nizko kakor pri nas.«

Tako pravi delavec Goričnik. Najraje bi se vrnil domov na kmete, a na kmetih je še slabše. Niti za vžigalice nimajo. Pri njih v Suhi krajini skrbno zagrebajo žerjavico na ognjišču in jo razpihajo, če prej ne ugasne. Če ugasne, hodijo po ogenj k sosedom. Ko človek vidi nosilce ognja, kako vrtijo posode za velikonočni ogenj, misli, da so cerkveni gospodje letos prestavili veliki teden na jesen. Po več sosedov skupaj kupuje po eno škatlico vžigalic in jih potem hrani kot največjo dragocenost. Zaslužek s pridelki je majhen.

Ocena poslovanja ZP

(Nadalj. s 1. str.)

katerih nismo v proizvodnji dosegli vseh predvidenih količin (redukcije v oskrbi z električnim tokom, nepredvideni remontit itd.), a vendar moramo biti dovolj kritični do svojega dela in priznati, da prihaja do izpadov v proizvodnji tudi zaradi razlogov, ki jih povzročajo pomanjkljivosti v naši organizaciji, ne vedno zadostni zavzetosti za delo in podobno.

Proizvodni dosežki seveda niso v vseh tovarnah enaki. V skupni in blagovni proizvodnji je najbolj napredovala Železarna Store, in sicer predvsem zaradi uvajanja novih proizvodnih zmogljivosti.

Proizvodne uspehe ocenjujemo dokaj kritično še posebno zaradi tega, ker so bili doseženi z večjim številom zaposlenih. Zato nas tudi kazalci produktivnosti, ki jih izražamo v obliki fizično dosežene proizvodnje na zaposlenega, opozarjajo, da smo v proizvodnji v letu 1972 v nekem smislu stagnirali.

Neugodne ocene, ki jih delamo na osnovi skupnega fizičnega obsega proizvodnje, bi lahko do neke mere popravili, če bi upoštevali, da je v sami proizvodnji prišlo do nekaterih strukturnih sprememb, in sicer v tem smislu, da smo v primerjavi z letom 1971 naredili nekoliko več takih proizvodov, ki

ob enaki tonaži zahtevajo več vložnega dela in so na trgu zato tudi boljše vrednoteni.

Prodaja in izvoz

Prodaja jekla na domačem trgu je zelo ozko vezana na gibanje skupnega obsega industrijske proizvodnje v državi, še posebno pa je odvisna od politike na področju uvoza. Za leto 1972 vemo, da je industrija v Jugoslaviji delala v pogojih razmeroma ugodne konjunktore, pri uvozu pa smo zaradi težav v plačilni bilanci vodili poostreno restriktivno politiko. To oboje je ugodno vplivalo na prodajo naših proizvodov in zato tudi nismo imeli posebnih težav pri iskanju kupcev. Večje probleme nam je povzročalo to, da številni naši veliki kupci niso mogli svojih nakupov v železarnah v sprejemljivih rokih plačevati. Ker smo sami imeli ogromne težave z nelikvidnostjo, so tovarne zadrževale zato večkrat prodajo z namenom, da s tako obliko pritiska na kupce dosežemo hitrejša plačevanja. V kolikor so zato v proizvodnji nastopale motnje, ki jih je povzročala prodaja, do tega ni prihajalo zaradi premajhnega povpraševanja po našem blagu, temveč je bil to odraz težav, ki jih je v Jugoslaviji povzročila nelikvidnost.

V letu 1972 smo v železarnah povišali prodajne cene

svojih izdelkov. Žal nimamo izdelane najbolj primerne metodologije, po kateri bi lahko realno ocenjevali stvarni porast cen. Premike v cenah ugotavljamo sedaj tako, da primerjamo povprečne cene, ki jih računamo na tono prodanega blaga. Tak enostaven izračun pa zanemarljivo vplive, ki jih imajo na povprečne cene spremembe v strukturi proizvodnje. Ne glede na to pomanjkljivost je zanimivo ogledati si naslednje podatke o porastu povprečnih cen v letu 1972:

— v Železarni Jesenice + 13 %
— v Železarni Ravne + 12 %
— v Železarni Store + 7 %
— v celem ZP + 10 %

Zanimivo je tudi, da kažejo razpoložljivi podatki bistveno različne poraste cen v 114 in 117 panogi. V 114 panogi (metalurška proizvodnja) naj bi namreč cene porastle v povprečju okoli 9 %, v 117 panogi (predelava) pa okoli 22 %.

Ne glede na preciznost izračuna lahko torej zapišemo, da so se naše prodajne cene v letu 1972 pomembno povišale, še posebno če ne zanemarimo, da smo jih tudi leto prej občutno popravili navzgor. Višje cene so zato med najbolj odločujočimi činitelji, ki so v našem poslovanju ugodno vplivale na porast realizacije, dohodka in akumulacije.

V izvozu smo v železarnah v letu 1972 dosegli posebno ugodne rezultate. Skupaj je ZP prodalo v tujino blaga v vrednosti skoraj 12,5 milj. dolarjev, kar je za 58 % več kot smo dosegli v letu 1971. Prezreti pa pri tem vendar ne gre, da je naš skupni izvoz v letu 1972 samo za okoli 12 % večji od dosežka iz leta 1970. V lanskem letu smo torej v izvozu v prvi vrsti nadomestili nazadovanje, ki smo ga z zaskrbljenostjo opazovali v letu 1971.

Zanimivo je, da se je lani precej menjala struktura blaga, ki ga izvažamo. Povečani izvoz gre v precejšnji meri na račun nižje vrednotenega blaga in zato je lani tudi padel povprečni iztržek v dolarjih na tono izvoženega blaga, in sicer kar za 28 %.

V izvozu dosegamo v povprečju nižje prodajne cene kot na domačem trgu. Če ga ocenjujemo zato samo iz vidika neposredne donosnosti, bi lahko domnevali, da ga ne gre pospeševati. Izvoz pa nam prinaša nekatere druge posredne koristi, ki v celoti odtehtajo izgubo pri dohodku, in zato bomo tudi še v naprej zagotavljali njegovo primerno naraščanje.

Zaposleni in osebni dohodki

Število zaposlenih se je v vseh treh tovarnah v letu 1972 nekoliko povečalo, in sicer v povprečju za 2 %. V teku leta je precej delavcev zapustilo železarne (skupaj 1.823 ali 15 %), na novo se jih

je zaposlilo 2.041. Fluktuacija delavcev je v povprečju nekoliko padla, še vedno pa je zelo močna v železarnah Jesenice in Store.

Skupno razpoložljiv čas smo izkoristili približno v enakem obsegu kot v letu 1971. Od vseh možnih delovnih ur smo jih v povprečju 84,2 % tudi dejansko uporabili za delo, 13,2 % so znašali izostanki, ki jih plača podjetje (letni dopusti, državni prazniki itd.), 2,6 % vseh ur pa je odpadlo na izostanke, ki se jih ne plačuje iz sredstev podjetja ali pa so sploh neplačani.

Povprečni osebni dohodki, če jih računamo na dejansko zaposlenega delavca, so znašali v letu 1972 1.989 din, če jih računamo za 182 ur dela pa 1.920 din. V obeh primerih je to 23 % več od povprečja v letu 1971. V železarni prihaja do pomembnejšega odstopanja od navedenega povprečja, v železarni Store pa osebni dohodki zaostajajo za okoli 5 %.

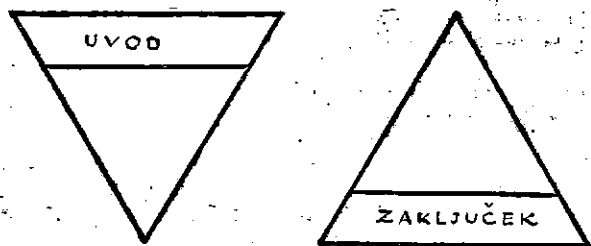
V slovenski industriji so v lanskem letu osebni dohodki v povprečju porastli za 18 % in ker so v istem času po statističnih podatkih tudi življenjski stroški narasli za okoli 17,5 %, se življenjski standard povprečnega slovenskega industrijskega delavca ni izboljšal. Za delavce železarn pa lahko glede na porast naših osebnih dohodkov rečemo, da smo v letu 1972 živeli nekoliko boljše kot leto prej.

(Se nadaljuje)

Sodelavcem — dopisnikom ŽELEZARJA

KAKO SESTAVIMO NOVINARSKI PRISPEVEK

V zadnjem nadaljevanju smo zapisali, da dopisnik — novinar glede sestave oziroma zgradbe prispevke v glavnem lahko izbira med ameriško ali francosko zgradbo in da so možne tudi razne kombinacije med tema dvema sestavoma.

Leva, obrnjena piramida ponazarja ameriško smer. To opmeni, da v uvodu sestavka napišemo vrhunec zgodbe, dogodka ali informacije z najvažnejšimi podatki, temu pa sledi ostali del zgodbe z navajanjem vedno manj in manj pomembnih podatkov. Z uvodom vzbudimo pozornost bralcev in v njem povemo najvažnejše tako, da tisti bralci, ki jih uvod pritegne in bi radi zvedeli tudi podrobnosti berejo do konca, drugi pa, ki jih preganja čas že v prebranem uvodu zvedo najvažnejše.

Oglejmo si majhen primer:

Pri pregledu 373 stanovanjskih zgradb na Jesenicah v mesecu marcu so gasilci ugotovili, da je pod 315 obveznih ročnih gasilskih aparatov manjkalo kar 283. Na mnogih dimnikih so dotrajana vrata, v kletih prevelike zaloge kurilnega olja, ki lahko povzroči katastrofalni požar in več drugih

nepravilnosti. Pregledi so bili izvršeni, da se kar najbolj zavaruje družbeno premoženje.

Temu uvodu, v katerem je povedano najpomembnejše, sledi opis kdo je to naročil in zakaj ter podrobnosti iz pregledov, kakor tudi sankcije, ki so bile sprejete, da se te nepravilnosti odpravijo.

Tak način pisanja tudi dovoljuje, da urednik pri sestavljanju časopisa v tiskarni lahko brez škode za vsebino, v primeru pomanjkanja prostora, črta zadnje vrstice.

Druga smer, ki smo jo omenili in ki jo ponazarja desna skica, je francoska sestava. Če grafičen prikaz nam pove, da kadar se odločimo za tako sestavo, potem najprej prikažemo začetek zgodbe, potem njen razvoj in na koncu vrhunec zgodbe. Tako sestavo imenujemo tudi kronološko, ker opisujemo stvari v kronološkem redu tako kot so se ena za drugo razvijale po časovnem zaporedju dogodkov. Kadar se torej odločimo za francosko sestavo, potem začnemo pisanje z logičnim začetkom in končujemo z logičnim koncem, to je z najvažnejšim.

Ta knačin bralca pritegne, ker se zgodba, informacija stopnjuje in drži bralca v napetosti, ker šele zaključek pove višek zgodbe ali dogodka. Seveda pa ta sestava povzroča težave, kadar je treba prispevek črtati, ne omogoča pa tudi bralcem, da bi iz nekaj stavkov zvedeli za dogodek ali problem. Od dopisnika — novinarja pa zahteva tudi veliko sposobnost, da zna stopnjevati dogajanje ali problem in da je celoten prispevek učinkovit.

Za enkrat bomo preskočili možne razne kombinacije med opisanimi sestavoma in jih prihranili za prihodnjic. Danes pa še nekaj o uvodu sestavka, ki povzroča dopisniku precej težav, ker v njem povemo najpomembnejše, najzanimivejše in najnovejše. Z njim moramo tudi vzbuditi pozornost bralca.

KAJ V UVODU POSREDOJEMO BRALCU

Že v uvodu sestavka mora dopisnik odgovoriti na vprašanja, ki bi mu jih postavil vsak poprečni bralec, ko sliši o kakšnem dogodku ali problemu. V uvodu mora dopisnik odgovoriti predvsem na naslednje vprašanja: KDO, KAJ, KDAJ, KJE, ZAKAJ, KAKO, večkrat pa tudi še na kakšna druga vprašanja.

Če se ponovno vrnemo na prejšnji primer uvoda, potem bo bralec prav gotovo že v uvodu, v začetku hotel zvedeti:

KDO je opravil pregled (poklicni gasilci)

KAJ so ugotovili (manjkanje obveznih ročnih gasilskih aparatov)

KDAJ so ugotovili (v marcu)

KJE so opravili pregled (v 373 stanovanjskih zgradbah na Jesenicah)

ZAKAJ so opravili pregled (da se zavaruje družbeno premoženje)

KAKO so opravili pregled (s kontrolo oziroma pregledom vseh možnih žarišč za požar ali nesrečo)

Večkrat bi bralci že v uvodu radi odgovor na primer na vprašanje, KDO je pregled naročil (stanovanjsko podjetje), ali KDO je posredoval podatke (TNZ Sob Jesenice) ali KJE je bilo najdenih največ ugotovljenih nepravilnosti (v stavbah novejših gradnje). KAKŠNI so ukrepi (izdane odločbe, da se nepravilnosti odstranijo).

Seveda pa s tem seznam vprašanj še ni zaključen, saj posameznega bralca lahko zanima še marsikaj; na primer gasilce, hišne svete, vendar pa mora dopisnik pri sestavljanju uvoda izhajati predvsem iz tistih najpomembnejših vprašanj, na katere bi želela dobiti odgovor večina bralcev. Razen tega pa mora biti uvod kratek in ne prenatrpan s podatki.

Naš naslednji razgovor bomo nadaljevali še z razmišljanjem o uvodu, o ostalem delu prispevka in o naslovu prispevka.

JESENIŠKE NOVICE

Na izrečeno pobudo so republiški odbor zveze združenja borcev NOV, republiška konferenca zveze mladine, republiški odbor prijateljev mladine ter podjetje Dinos, začeli z akcijo zbiranja denarja za graditev spominskega doma borcev in mladine v Kumrovcu. Isti organizatorji so tudi v okviru občin.

V naši občini so imenovali tudi že odbor, katerega kot predsednik vodi France Božič.

Po predvidenem programu naj bi jeseniška občina v dveh letih, kolikor bo trajala akcija, prispevala 285.000 novih dinarjev. Po tem, kako smo začeli, lahko trdimo, da bomo letos zbrali že dve tretjini predvidene vsote. Predvidoma 15.500 novih dinarjev naj bi prispevali pionirji z akcijo zbiranja starega papirja, v čemer so si pionirji napovedali celo tekmovalstvo, ki bo zaključeno 26. maja. Številčnih podatkov še nismo dobili, ker je to majhna skrivnost, lahko pa ugotovimo, da so se do sedaj odlično izkazali pionirji osnovne šole Tone Cufar. Papir zbirajo tudi na osnovni šoli Prežihov Voranc in v Zirovnici, medtem ko bodo na ostalih šolah naše občine začeli v prihodnjih dneh. Z akcijo so začeli tudi člani zveze združenja borcev in vojaški vojni invalidi. Po predlogu naj bi približno 2000 članov organizacije naše občine prispevalo po deset novih dinarjev, vendar lahko z zagotovitvijo trdimo, da bodo zbrali več. Ob pregledu zbiralne pole med člani odbora vojaških vojni invalidov v Mojstrani in Kranjski gori lahko ugotovimo celo prispevek 100 novih dinarjev in več prispevkov po 50 dinarjev. 52 članov omenjenega odbora je zbralo 1.350 novih dinarjev.

Na seji sveta za urbanizem, gradnje, komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stano-

vanjske zadeve pri skupščini občine Jesenice, ki je bila v četrtek, 26. aprila, so ponovno razpravljali o poslovnem poročilu, katerega je podjetje Kovinar sestavilo tako, kot je zahtevala skupščina občine.

O poročilu bodo razpravljali še odborniki obeh zborov skupščine občine. Potrdili so tudi pogodbo o poslovnem tehničnem sodelovanju, katero so sklenile Skupščina občine, Stanovanjsko podjetje, splošno gradbeno podjetje Sava, Vodovod, Kovinar in Elektro Kranj za izgradnjo treh členjenih stolpnih in garažne hiše na Plavžu. Člani sveta so se strinjali tudi s predlogom za dozidavo hotela in depandanse še nedograjenega hotela Kvarner ekspres v Kranjski gori, z manjšimi pripombami, predvsem glede nujnosti zagotovitve zelenega pasu, pa so predlagali razgrnitev zadrževalnega načrta dela Rodin. Razpravljali so tudi o nekaterih odmakih od urbanističnih načrtov, pri čemer pa se je resnično kot rdeča nit pojavljalo vprašanje nujnosti gradbene inšpekcije. Inženir Evgen Guštin je sicer poudarjal, da med 8400 črnih gradenj, kolikor jih je v Sloveniji, teh ni v naši občini. To pa je rezultat dela, ker so upravni organi vedno poskušali z občani kar najbolj sodelovati. Člani sveta so se strinjali s tako ugotovitvijo, vseeno pa so menili, da se prepogosto pojavljajo primeri, ko se posamezni graditelji ne držijo načrtov. Znani so primeri, ko posamezniki drugače postavijo streho svoje hišice, zvišajo stavbo za eno nadstropje in podobno. Take primere lahko vidimo v Rodinah, na Koroški Beli, na Kočni, v Mojstrani in drugje, kar seveda kvari izgled nasele. Prav zato bi potrebovali inšpekcijo, kršitelje pa bi morali nujno kaznovati.

Prav je da občani, ki se odloči za gradnjo svoje hiši-

ce, pomagamo vendar pa moramo od njega tudi zahtevati, da se drži gradbenega in urbanističnega načrta.

V lanskem letu smo v jeseniški občini našli 118.845 domačih in tujih turistov, ki so v hotelih, planinskih kočah, počitniških domovih, zdraviliščih, v kampih in pri zasebnikih prenočevali skupno 363.619 dni oziroma noči. Od vseh turistov je bilo 74.257 domačih in 44.588 tujih turistov. Zanimiv je tudi podatek, da so domači turisti pri nas prenočevali povprečno tri in polkrat, tuji turisti pa le dva in polkrat.

Večji del gostov in prenočitev odpade na hotele, več kot polovico (74.681 turistov in 204.342 prenočitev), sledijo planinske koče (17.793 turistov in 20.515 prenočitev), zasebniki (12.039 turistov in 66.848 prenočitev), počitniški domovi (8302 turistov in 44.806 prenočitev), kampi (4218 turistov in 7312 prenočitev) ter zdravilišča (1812 gostov in 19.796 prenočitev).

Če vse te številke pogledamo drugače, lahko ugotovimo, da med kraji vodi razumljivo Kranjska gora s 60.171 turisti, sledijo pa Gozd Martuljek 17.275 turistov, Mojstrana 16.572 turistov, Jesenice 14.811 turistov, Rateče 5850 turistov, Podkoren 2553 turistov in področje Zirovnica 1623 turistov. Od domačih turistov smo zabeležili največ Slovencev — 38.017 turistov, sledijo pa turisti iz Hrvaškega 18.801, Srbije 13.501, BiH 2880, Makedonije 741 in Črne gore 317 turistov.

Med tujimi turisti je bilo največ zahodnih Nemcev — 13.527, sledijo pa iz Italije 8861, Nizozemske 6422, Avstrije 3625, Turčije 2890, Francije 1622, Velike Britanije 1531, ZDA 1234, Belgije 1103 itd. V naši občini so lani letovali ali pa vsaj prenočili turisti iz 26 držav.

Novice iz radovljiske občine

Prvomajske praznike so v vseh krajih radovljiske občine proslavili tudi letos izredno svečano in veselo. Osrednja proslava je bila na Sobcu pri Lescah, ob udeležbi nad 5000 obiskovalcev, ki jo je pripravil občinski sindikalni svet. Na slovesnosti je govoril Janko Kralj, predsednik sindikalne organizacije tovarne verig iz Lesc, v kulturnem programu pa so nastopili pevci DPD Podnart, recitatorji in godba na pihala iz Lesc. Popoldne je za ples in razvedrilo igral ansambel Veseli Kranjci s pevkami — sestrami Potočnik.

V prazničnih dneh so bili vsi hoteli na Bledu in v Bohinju zasedeni z domačimi in tujimi gosti. Na Bledu je bila tradicionalna prvomajska veslaška regata, pred praznikom pa po večletnem premoru tudi kolesarska dirka okoli jezera.

Oddelek za narodno obrambo pri OS in občinski odbor Rdečega križa Radovljica sta organizirala od 5. do 12. maja občinsko tekmovalstvo ekip prve pomoči. Tekmovanje je bilo 4. maja v Bohinjski Bistrici, 5. maja v Radovljici in 12. maja na Bledu.

Zaradi nesklepčnosti zbora delovnih skupnosti občinske skupščine, napovedane seje za 25. april ni bilo. Seja je bila v petek, 4. maja. Skupščina je sprejela odlok o nadomestitvi stanovalnikov in drugih družbenih pomoči v stanovanjskem gospodarstvu in o merilih nove vrednosti stanovanjskih hiš. Zaradi dolgotrajne razprave so druge točke dnevnega reda odpadle.

Preteklo soboto in nedeljo so bili v gosteh na Koroškem pri KPD Globasnica kulturne skupine iz radovljiske občine, ki so nastopile v okviru proslav ob 70-letnici ustanovitve tega slovenskega društva. V soboto, 5. maja, zvečer so se predstavili v nabito polni dvorani: godba na pihala iz Gorij, moški pevski zbor iz Podnarta in recitatorska skupina delavske univerze Radovljica. Naslednjega dne, v nedeljo, pa je gorjanska godba igrala budnico in nato priredila sredi vasi promenadni koncert. Gostovanje je bilo nadvse uspešno.

V spomin na 4. maj 1945, ko je kokrški odred osvobodil Begunje, so občani KS Begunje slavili v nedeljo, 6. maja, svoj krajevni praznik. Dopoldne je bila na dvorišču muzeja talcev slovesna prireditev s kulturnim programom, popoldne pa so gasilci po izročitvi svojemu namenu nove motorke, imeli vaje in svečani mimohod.

Včeraj ob 16. uri je bil na pobudo občinske konference SZDL, v sejni dvorani občinske skupščine skupni posvet izvršnih organov družbeno političnih organizacij in izvršnega odbora občinske zveze za telesno kulturo. Ocenili so stanje telesne kulture v občini in se dogovorili o konkretnih akcijah v pripravi za ustanovitev telesne kulturne skupnosti. Skupščina občine je pred kratkim že imenovala iniciativni odbor, ki je zadolžen za izvedbo priprav ustanovitve telesne kulturne skupnosti.

V nedeljo, 13. maja, bo v okviru sodelovanja ZKPO Radovljica z RKUD Sloboda Varaždin — v varaždinskem gledališču otvoritev razstave del slikarjev amaterjev iz radovljiske občine. Na razstavi, ki bo na ogled do 19. maja bo 15 zastopanih avtorjev s 35 olji, grafik in akvarelov.

Upravni organi občinske skupščine in ostale občinske službe so s 1. majem uvedle nov delovni čas — od 6. do 14. ure, razen ob sredah, ko bodo delali od 6. do 16. ure.

Mladinska organizacija iz Radovljice je pred prazniki prenesla občane mesta z zanimivo propagandno akcijo. Povorka mladih je po mestnih ulicah in cestah nosila velike transparente s pozivi mladim in starim na čiščenje mesta in sodelovanja v mesecu čistoče.

Danes se bodo člani delovnega kolektiva Plamen na referendumu izrekli za pripojitev svojega podjetja k združenemu podjetju Slovenske železarnice. Ključna za pripojitev je glede na perspektivo Plamena, zlasti pa na ugodnejšo blagovno menjavo z zahodnimi državami, pred današnjo odločitvijo ugodna in napoveduje pozitiven rezultat.

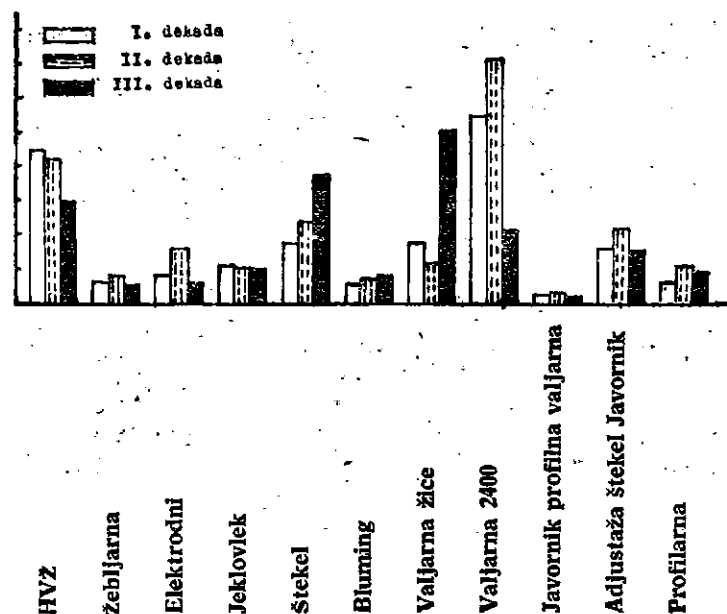
Upravni odbor tovarne Plamen iz Kroke je sklenil, da bo odkupil za svoje delavce 50 kompletnih knjig Prešernove družbe za 1974. leto.

V Zahodni Nemčiji obstaja zelo številan klub prijateljev znanega zabavnega narodnega ansambla bratov Avsenik. Pred kratkim je turistično društvo Begunje sklenilo več pogodb z nemškimi potovalnimi agencijami, ki bodo pošiljale v letni sezoni člane kluba na oddih v Begunje.

Ažmanovo gostilno v Nomenju je v začetku marca prevzela in preuredila v prijetno gostišče nova lastnica. Gostom postrežejo z domačimi specialitetami in okusno pripravljenimi ribami. Dobra postrežba in solidne cene privabljajo več domačih in tujih obiskovalcev.

PREGLAD ENAKOMERNOSTI ODPRAVE

Aprila je bila odprava končnih izdelkov zelo enakomerna razen v valjarni štekel in valjarni žice.

S sej sindikalnih odborov

STROJNO VZDRŽEVANJE

Sindikalni odbor strojnega vzdrževanja je na četrti redni seji, 15. aprila razpravljala o letovanju. Za razporeditev prijavljenih sodelavcev za Biograd na moru, niso imeli težav, za počitniški dom v Crikvenici pa so opravili nekaj premikov na različne termine. Sindikalni odbor je odobril brezplačno letovanje naslednjim sodelavcem: Alojzu Vergincu, z Javornika, Vladu Benetu, instalacija Jesenice, Francu Pogačniku SV HVŽ, Petru Kraljeviču, SV plavž, Pavlu Subicu, SV plavž, Slavku Avseniku, SV Bela in Alojzu Klinarju, ključavničarski oddelek. Ob koncu seje so trem sodelavcem odobrili denarno pomoč.

Spominske svečanosti ob 200 - letnici smrti Antona Janše

V nedeljo 6. maja je bila na Dunaju v dvorcu Augarten spominska svečanost ob 200-letnici smrti Antona Janše. Anton Janša je bil rojen leta 1734 na Breznici pri Zirovnici. Oče je bil kmet, gojil pa je tudi čebele. Sin Anton se je skupno z brati navduševal za risanje, slikanje in čebelarjenje. Omogočeno je bilo trem bratom, da so šli na Dunaj v bakroreznorsko šolo.

Leta 1770 je bila ustanovljena na Dunaju čebelarska šola. Anton se je prijavil za učitelja in tako postal prvi učitelj na prvi čebelarski šoli na svetu.

Umrli je že v septembru leta 1773.

Avstrijci so postavili na Dunaju Janšu reliefni spomenik ob 200-letnici rojstva, pri nas na Breznici pa spominsko ploščo istega leta.

Ob 200-letnici Janševe smrti sta se dogovorili Zveza čebelarskih društev za Slovenijo

in Deželna zveza za čebelarstvo na Dunaju za praznovanje na Dunaju in na Breznici, torej v Janševem rojstnem kraju in kraju njegovega delovanja.

Ob tej priliki bosta v obeh krajih posajeni spominski lipi in podpisani listini o prijateljskem sodelovanju med našimi in avstrijskimi čebelarji.

Avstrijski čebelarji so praznovali v soboto in nedeljo 5. in 6. maja v Augartnu na Dunaju. Odkrili so Janšu novo spominsko ploščo, na kateri je tudi podpis čebelarske zveze v slovenščini in vsadili spominsko lipo, kamor so dodali zemljo izpred Janševe rojstne hiše.

Prireditve je bila dobro pripravljena in je uspela. Veliko je k temu pripomogla folklorna skupina kulturno-prosvetnega društva Mali vrh iz Nemilj s svojim dovršenim nastopom.

Na prireditvi je bilo 300 Slovencev, ki so se za to priliko pripeljali iz Jugoslavije. S tako udeležbo je dobila prireditve poseben pečat.

Podpisani sta bili tudi listini o sodelovanju med čebelarji.

Avstrijci so z najvišjim čebelarskim odlikovanjem, to je z zlato medaljo odlikovali predsednika slovenske zveze, tov. Valentina Benedičiča in tajnika zveze tov. Borisa Modrijana. S srebrno medaljo pa sta bila odlikovana dva vzrejevalca čebeljih matic: tov. Ciril Jalen in tov. Alojz Bukovšek.

Slavnosti se je udeležil tudi naš veleposlanik tov. Mitja Vošnjak, ki je tudi pozdravil zbrane.

Zastopnik Apimondije — svetovne čebelarske organizacije je bil iz Luksemburga.

Naša dekleta v narodnih nošah so poklonile gostiteljem na prireditvi »mali kruhek« zaviti v belo rutico. To je dobil tudi najstarejši avstrijski čebelar — stoletnik. Bil je ganjen. Tovarišici, ki mu je dala »kruhek« je poljubil roko.

25. in 26. avgusta 1973 bo spominska svečanost na Breznici. Lipa bo vsajena pred osnovno šolo v Zirovnici.

V soboto 25. avgusta bodo razna športna tekmovanja za Janševo plaketo, goreli bodo kresovi in organizirana bo kulturna prireditve.

V nedeljo 26. avgusta bo slavnostna povorka izpred rojstne hiše Antona Janše na Breznici do osnovne šole, kjer bodo glavne slovesnosti.

Pri tem bodo sodelovale organizacije iz domačega kraja in tudi od drugod.

To je letos osrednja čebelarska prireditve v Sloveniji, zato bodo prišli čebelarji iz vse Slovenije. Zamejci bodo pa vrnili obsk.

S. A.

Izpod severne Triglavske stene je prva ponesla 26. triglavsko štafeto palico alpinistka — uslužbenka Železarn OLGA VILMAN.

Tri zgodbe o alkoholu

Kazalec na uri se je nagibal proti polnoči, veter pa se je narahlo poigraval v komaj ozelenelih krošnjah dreves. Pravi spokojni mir je bilo čutiti na jeseniški glavni ulici, toda v nekaj minutah so ta mir skalili trije, niti ne novi, niti ne enkratni dogodki, ki pa vendarle človeka zabolijo pri duši, kakor pravimo in mu razburijo misli. Ali je res mogoče, da je ob tolikih materialnih in kulturnih dobrinah še vedno toliko sužnjeval alkohola, ki jih spreminja v kleeplazne hlapce ali sadistične suroveže. Sicer pa naj dogodki sami spregovorijo.

»Doma imam nezaposleno ženo in dva otroke, to je moj kruh,« je moldeval postaven možki pred službojočima miličnikoma. Včas spotoma nisem ujel, toda sklepal sem, da gre za voziško dovoljenje. Kaj sta mu odgovorila ne vem, toda možakar je zelo počasi odkolovratil od avtomobila v precej cikcakasti hoji, ki je dokazovala, da ni nobenega dvoma o precejšnji prisotnosti alkohola! Ob tem sem se spraševal, ali je možakar pomislil na ženo in otroke ko se je naltval z alkoholom in ko je vinjen sedel za volan. Zahvaliti bi se moral službojočima miličnikoma, morda sta družini rešila moža in očeta!

Zatopljen v te misli nekaj sto metrov dalje naletim na hud spopad zelo alkoholiziranih moških. Predvsem dva sta bila tako pojevita, da sta svoj pretep prenesla celo na sredino glavne ceste! V prerivanju je eden od obeh omahnil na asfalt, drugi pa je to na pol ležeče stanje nasprotnika izkoristil in ga brcnil v glavo s tako silo, kot bi odstranjeval nogometno žogo izpred ogroženih vrat. Nasprotnik je obležal negiben, nezavesten, »hrabri bojevnik«, pa je kot plašen zajec zbežal in pustil človeka vsega krvavega in nezvestnega sredi ceste. Kaj bi bilo, če ne bi nudili pomoči drugi mimoidoči. Lahko bi celo brali... voznik osebnega avtomobila do smrti povozil pešca!

Se bolj zamišljen in še bolj počasi sem nadaljeval pot. Morda je to tudi vzrok, da sem bil sicer samo slušna priča še enega dogodka, ki mu je botroval alkohol. Iz razmišljanja me je namreč vzdramil presunljiv krik ženske iz nekega stanovanja in slišati je bilo te psovke in tope udarce, ki so jim sledili novi ženski kriki... Alkohol, alkohol...

PRIPIS: Medtem, ko sem te misli naslednji dan spravljaj na papir z enim samim namenom, da bi se taki in podobni ljudje ob tem le nekoliko zamislili, sem skozi okno pri belem dnevu videl nov dogodek, ki bi ga lahko označil kot četrto zgodbo o alkoholu. Sprva sem mislil, da gre za slabost šestnajst, sedemnajstletnega dekleta, toda ko se je le-ta otresla svojih dveh približno enako starih spremljevalk, sem šele videl, da tudi v njeni glavi in nogah gospodari alkohol. Ob vsem tem sem se spomnil znanega pregovora o alkoholu, ki pravi: »Prvi kozarec pijače te spremeni v lahkono gozelo, drugi v elegantno zebro, tretji v rjovečega leva, četrti v neumnega osla!«

Za jeseniške upokojence lepo skrb

Tako pestre dejavnosti kot zadnji čas Društvo upokojencev še ni imelo. V sredo 18. aprila so imeli avtobusni izlet v Gradec. Tam so si ogledali mesto, se povzpeli na daleč vidni Schlossberg in si ogledali na pokopališču znameniti in mogočni spomenik jugoslovanskim in avstrijskim žrtvam fašizma.

Za praznik Osvobodilne fronte in 1. maj — praznik dela, so priredili v domu upokojencev učenci osnovne šole Tone Čufar lepo proslavo. Recitatorski zbor, ki ga je dopolnjeval s primernimi pesmimi mladinski pevski zbor, je izvajal Miha Klinarja Rdečo kantato. Proslava, ki bi ji lahko rekli — najmlajši najstarejšim — je bila za poslušalce nepozabno doživetje.

Sobotnemu članskemu sestanku pa je sledilo že tradicionalno tekmovanje »Pokaži kaj znaš«, ki privablja v dom vedno več upokojenk in upokojencev. Nagrade so tokrat darovali inž. Nikolič, ki je odstopil honorar delavske univerze za predavanja komisiji za rekreacijo, kulturo in oddihe, slaščičarna Kekec na Jesenicah in PTT Jesenice. Izžrebanci, ki so na vprašanje pravilno odgovorili, so dobili tokrat izdelka slaščičarne Kekec, vsak udeleženec pa je dobil priročnik PTT s poštni-

mi številkami. Med zabavo je bila tudi lecitacija darila slaščičarne Kekec.

V tem mesecu bodo organizirali izlet v Celje, kjer si bodo ogledali muzej in se povzpeli na celjski grad, nazaj grede pa se bodo ustavili v Senpetru v Savinjski dolini in si ogledali rimske izkopanine. Imeli bodo tudi predavanje inž. Kneza ter izvedli pri domu udarniško delo. Dejavnost društva upokojencev Jesenice je posnemanja vredno, zasluži pa povečanje dvorane, oziroma doma, ki postaja premajhen.

Tudi upokojenci na oddihu

Komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe pri društvu upokojencev na Jesenicah je za letošnjo sezono posredovala 83 upokojencem s področja jeseniške občine možnost desetdnevnega letovanja. V počitniškem domu upokojencev SRS v Piranu se bo zvrstilo 24, v počitniškem domu upokojencev v Rogaški Slatini 26, v domu železarjev v Crikvenici 19 in v taboru železarjev v Biogradu na moru 14 upokojencev oziroma upokojenk. Komisiji je uspelo ugoditi vsem, ki so se prijavili za letovanje.

Na letošnjem srečanju 15 zborov s čez 500 pevci

Letošnje, že tradicionalno srečanje z našimi zbori, bo prihodnji petek, 18. maja, v gledališki dvorani na Jesenicah. Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice, ki to srečanje organizira, je na razpis prejela prijavo petnajstih zborov in sicer dveh otroških, treh pionirskih, pet mladinskih in pet odraslih zborov, ki vključujejo čez 500 pevcev. Čeprav se bo vsak zbor predstavil le s tremi pesmimi, so organizatorji razdelili srečanje na dva dela. Ob 17. uri se bodo predstavili:

- pevski zbor cicibanov VVZ Angelce Očepk — Plavž, Jesenice, zborovodkinja Rajka Pejič,
  - otroški pevski zbor pripravnice glasbene šole Jesenice, zbor spremlja Orffov orkester — zborovodkinja Rajka Pejič,
  - pionirski pevski zbor osnovne šole Tone Čufar Jesenice, zborovodja Jože Humerca,
  - pionirski pevski zbor osnovne šole Žirovnica, zbor spremlja Orffov orkester — zborovodkinja Rajka Pejič,
  - pionirski pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice s spremljavo Orffovega orkestra — zborovodja Janko Pribošič,
  - mladinski zbor osnovne šole Žirovnica, zborovodja Marjan Jemec,
  - mladinski zbor osnovne šole Tone Čufar Jesenice — zborovodja Polde Ulaga,
  - mladinski zbor osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — zborovodja Janko Pribošič.
- Na večernem srečanju ob 19.30 pa se bodo predstavili:
- dekliški zbor Blaž Arnič — gimnazija Jesenice, zborovodja Janko Pribošič,
  - mladinski mešani zbor Blaž Arnič — gimnazija Jesenice — zborovodja Janko Pribošič,
  - moški zbor Planina pod Golico — zborovodja Cene Ambrožič,
  - vokalni oktet DPD Svoboda F. Prešeren Breznica — Žirovnica — vodja Marjan Jemec,
  - Jeklar — pevski zbor železarjev Jesenice — zborovodja Polde Ulaga,
  - moški pevski zbor KUD Slavko Černe Kranjska gora — zborovodja Marjan Vodopivec,
  - ženski zbor Jesenice — zborovodja Milko Škoberne.
- Primerjava z lanskim srečanjem nam ne pokaže nobene večje spremembe oziroma

napredka, čeprav se bodo na srečanju predstavili štirje zbori več kakor leto prej. Od teh štirih zborov sta dva delovala že lani, vendar na srečanju nista sodelovala (Kranjska gora, Planina), letos tudi prvič samostojno nastopa dekliški zbor, ki je le del mešanega mladinskega zbora Blaž Arnič, nov zbor, ki se bo predstavil je edino le otroški pevski zbor pripravnice glasbene šole Jesenice, medtem ko letos ne nastopa moški zbor Jesenice. Petnajst nastopajočih zborov vodi osem zborovodij, in sicer eden štiri, eden tri, dva

po dva in štirje po enega. To nedvomno med drugim kaže na preobremenjenost posameznikov, na drugi strani pa na pomanjkanje glasbenih pedagogov oziroma zborovodij, saj bi bilo v nasprotnem primeru vsaj od šest do osem zborov več. Vprašanju glasbenih pedagogov oziroma zborovodij bomo v občini morali v bodoče posvetiti večjo pozornost, če hočemo na tem področju narediti korak naprej.

To velja tako za šolske organe, kakor tudi za kulturno prosvetne organizacije.

Letošnje srečanje z našimi zbori je v okviru praznovanja meseca mladosti in 81. letnice rojstva predsednika republike tovariša Tita. Organizatorji pričakujejo, da bodo marljivi pevci in njihovi zborovodje deležni s strani poslušalcev prav takšne pozornosti kakor lani.

Slikar sanj, vizij in hotenja

Jutri, v soboto, 12. maja bodo ob 18. uri v mali dvorani in čitalnici Delavskega doma na Jesenicah s kratkim kulturnim programom odprli sedmo likovno razstavo v tem letu. S samostojno razstavo slik, se bo ljubiteljem likovne umetnosti predstavil Anton PLEMELJ iz Ljubljane, sicer pa po rodu Blejec. Slikar slika na steklo, vendar se njegov slikarski svet, čeprav ga uvrščajo med naivce, precej razlikuje od posladkano dopadljivih stvaritev »naivnega« slikarja. Njegov slikarski svet sega v razsežnost njegovih sanj, vizij in hotenja. Vsekakor bo s svojimi najnovejšimi deli, katere bo razstavil tudi v zamejstvu, popestril jeseniški razstveni program.

ANTON PLEMELJ je bil rojen 1923 v Selu pri Bledu. Izučil se je za čevljarja in delal vse do leta 1943, ko je odšel v partizane. Do upokojitve leta 1966 je bil oficir JLA in med tem časom končal gimnazijo ter študiral pravo, privatno pa je študiral slikarstvo pri prof. Djordju Iliću v Beogradu. Intenzivno slika od 1956 dalje; po upoko-

jitvi se je ves posvetil slikarstvu in je do letos sodeloval na 74 razstavah doma in v nekaterih evropskih državah, samostojno pa je razstavil osemnajstkrat.

Plemelj je član Društva slovenskih likovnih umetnikov in član upravnega odbora Tabora slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem, kjer je tudi ustvarjal v letih 1968, 1969, 1970, 1971 in 1972. Leta 1971 in 1972 se je udeležil mednarodne slikarske kolonije v Smohorju (Hemagor) v Avstriji, leta 1972 pa slikarske kolonije v Zlatarju na Hrvaškem.

Za slikarstvo je prejel tri nagrade: leta 1964 tretjo nagrado na jugoslovanski razstavi amaterjev v Beogradu, leta 1970 tretjo nagrado na »Ex tempore« v Piranu in leta 1970 nagrado na temo NOB — Ljubljana. Triinideset Plemeljevih slik je razobešenih v javnih galerijah, muzejih in poznanih privatnih kolekcijah.

Razstava bo odprta do vključno 23. maja vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 19.30.

Jeseniški pevci so peli v Cerkljah

V četrtek 26. aprila, na predvečer praznika ustanovitve OF, so vsi trije zbori pevskega zbora Jesenice gostovali v Cerkljah pri Kranju. Z moškim pevskim zborom Davorin Jenko so se dogovorili za skupni celovečerni program. Koncert, ki ga je izvajalo več kot šestdeset pevk in pevcev v akustični avli nove osnovne šole v Cerkljah je lepo uspel. Tudi prebivalci Cerklj so za koncert pokazali veliko zanimanje in je bila avla nove šole polno zasedena s hrvaškimi občinstvom, ki je pevce nagradilo z dolgotrajnimi aplavzi.

V prvem delu koncerta sta

Koncert za ljubitelje operne glasbe

Nocoj, 11. maja, se bodo glasbenemu občinstvu v gledališki dvorani na Jesenicah s koncertom opernih arij predstavili solisti ljubljanske Opere: Vilma Bukovec, Rajko Koritnik, Marcel Ostaševski in Ivan Sancin, pri klavirju jih bo spremljal Marjan Lipovšek.

Prvi koncert ob 18. uri je namenjen glasbeni mladini, to je učencem višjih razredov osnovnih šol in šol druge stopnje, drugi koncert ob 19.30 pa ostalim ljubiteljem operne glasbe.

Vstopnice si lahko rezervirate tudi po telefonu v gledališki pisarni.

Pred volilno konferenco ZKPO Jesenice

Na 15. redni seji predsedstva Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice, ki jo je predsednik Joža Varl sklical v petek 4. maja, so predvsem govorili o pripravah na volilno konferenco Zveze in na vsakoljetno, že tradicionalno srečanje z našimi zbori. Volilno konferenco so premaknili na osmi junij, ker morajo pred tem društva in organizacije, ki so vključene v Zvezo v konferenco imenovati svoje delegate. Poleg dveletnega poročila o delu Zveze in kulturno prosvetnih organizacij in društev ter finančnega poročila, ki ga bodo delegati in gostje prejeli že z vabilom, bo osnova za razpravo na konferenci tudi uvodni referat predsednika Zveze, v katerem bo analiziral delo Zveze in sploh kulturnega snovanja v občini ter označil nekaj osnovnih okvirjev za nadaljnje prizadevanje na tem področju.

Največ so se zadržali pri kadrovskem vprašanju, predvsem pri kadrih za bodočo predsedstvo Zveze, ki ga bodo predlagali konferenci iz delegatov, ki so jih oziroma jih bodo imenovala društva

in organizacije. Od sedanjega predsedstva so v njem ostali le štirje kandidati, ostalih pet pa je novih.

Pri pregledu priprav za že tradicionalno srečanje z našimi zbori, ki bo 18. maja, so ugotovili, da se je za srečanje prijavilo osem otroških in mladinskih zborov in sedem odraslih zborov s čez 500 pevci. Srečanje bodo delili na dva dela, in sicer bodo ob 17. uri nastopili otroški in mladinski zbori, ob 19.30 pa mladinski zbor Blaž Arnič in ostali odrasli zbori.

Ob sklepu seje so govorili še o nekaterih tekočih nalogah in se dogovorili za skupen sestanek glasbenih pedagogov in predstavnikov šol ter zborovodij in predsednikov pevskih zborov, ki bo 29. maja po vprašanju glasbene skupnosti občine in te snajšega povezovanja z razdvojljsko občino ter po vprašanju osnovanja organizacije glasbene mladine v občini. Predsedstvo se bo pred volilno konferenco še enkrat sestalo ter pregledalo vsa poročila in ostale priprave za konferenco.

Jeklar bo nastopil v Sentvidu tudi samostojno

Moški pevski zbor Jeklar, ki bo letos prvič nastopil na Taboru pevcev v okviru kulturnega tedna v Sentvidu pri Stični, je že prejel izbor pesmi, s katerimi bo nastopil samostojno. Komisija za pevske zборе pri kulturnem tednu v Sentvidu je izbrala Prelovčevu pesem Sedem si rož in pesem Antona Foersterja Gorenjci. V skupnem zboru,

ki bo štel nad 1500 pevcev pa bodo zapeli pesmi Nikole Hercigonjeva Seljačka in Matija Gubec ter Pesem o slavi in Klinarjevo Rdečo kantato komponista Radovana Gobca. Na nastop v Sentvidu pri Stični se Jeklar pridno pripravlja, kakor tudi za nastop na srečanju zborov jeseniške občine, ki bo 18. maja v gledališču Tone Čufar.

Jaka Jeraša bo pel Siviljskega brivca

Solist ljubljanske opere Jaka Jeraša, ki je še vedno član pevskega zbora Jeklar na Jesenicah, bo nastopil jutri zvečer v ljubljanski operi v glavni vlogi. V Rossinijevi operi Siviljski brivec bo pel naslovno vlogo. Poleg Jeraša bo nastopil kot solist tudi Andrej Kosem, prav tako član Jeklarja. Pel bo Fiorela.

Zaradi nastopa obeh Jeseničanov je vladalo za predstavo Siviljskega brivca tudi na Jesenicah veliko zanimanje. Jutri se bo odpeljalo v Ljubljano na ogled opere kar sto Jeseničanov. Predstava bo zanimiva tudi za to, ker bo izvedena v precej pomlajeni zasedbi, opero pa bo dirigiral komaj 30 letni Milivoj Šurbek.

ločeno nastopala ženski pevski zbor Jesenice in moški pevski zbor Davorin Jenko iz Cerklj, v drugem delu programa pa sta se predstavila združena pevska zbor iz Cerklj in Jesenic, ter mešani pevski zbor sestavljen iz obeh zborov, ki jih vodi prof. Milko Škoberne. V odmoru je nekaj pesmi zapel tenorist ljubljanske opere Florijan Zavnik ob spremljavi pianiste Silve Hrašovec.

Skupni nastop obeh zborov v Cerkljah je prav gotovo spodbuda za nadaljnje delo, zato so se na tovariškem večeru po končanem koncertu dogovorili, da bodo celoten

program v mesecu maju ponovili na Javorniku ob dnevu mladosti.

Prof. Škobernetu so predlagali, da za festival pevskih zborov v Sentvidu pri Stični poleg ženskega zbora Jesenice in moškega zbora iz Cerklj, pripravi program še za združeni mešani zbor. V prihodnje naj bi skupne programe pevci iz Jesenic in Cerklj izvajali tako, da bi na ločenih in skupnih pevskih vajah pripravili pesmi, po drugi strani pa bi tako povečali zanimanje za obisk pevskih vaj oziroma za redki so včlanje — Zvezo, v no delo.

NOGOMET BALINANJE

Jesenice : Šenčur 5:2 (3:0)

V soboto so jeseniški nogometaši odigrali na domačem igrišču prvenstveno tekmo z moštvom Šenčurja in zmagali z rezultatom 5:2 (3:0).

Naši so si z odlično igro v prvem polčasu, ko so popolnoma nadigrali goste, z vodstvom 3:0 praktično že zagotovili zmago.

V drugem polčasu so žal naši zaigrali predvsem v obrambi neresno in prejeli dva nepotrebna gola katera bosta lahko usodna pri odločanju o naslovu prvaka Gorenjske. V soboto 12. maja naši gostujejo v Kranju, kjer se bodo v verjetno odločilni tekmi za naslov prvaka Gorenjske srečali z moštvom Korotana. Če bodo naši nogometaši to srečanje vzeli resno in zaigrali tako kot v prvem polčasu proti moštvu Šenčurja, si na Jesenicah lahko obetamo, da bomo v prihodnji sezoni glodalj, bolj kvalitetne tekme. To naši nogometaši po zadnjih igrah in rezultatih tudi zaslužijo.

Gole za naše so dosegli: Trobič, Jereb, Kačar po enega in Ljubojevič 2.

Pionirji so v predtekmi premagali pionirsko moštvo Šenčurja z 2:0 (1:0). Tudi naši pionirji so bili vso tekmo boljši nasprotnik od svojih gostov in zaslužno zmagali.

Gole za naše so dosegli: Sulejmanović in Subotič.

Mladinci so v nedeljo gostovali v Škofij Loki, kjer so odigrali prvenstveno tekmo z moštvom LTH in zmagali z rezultatom 3:1 (2:0). Naši so imeli vso tekmo pobudo v svojih rokah in si ustvarili nešteto izrednih priložnosti za zadetek, vendar so od mnogih izkoristili le tri.

Gole za naše so dosegli: Grumerac, Samardžija in Cordič.

Jesenice : Šenčur (pionirji) 3:0 (1:0)

V petek 27. aprila so naši pionirji odigrali prvenstveno tekmo s pionirji iz Šenčurja in zmagali z rezultatom 3:0 (1:0).

Na razmočenem in blatnem pomožnem igrišču, ki je bilo bolj podobno zorani njivi kot nogometnemu igrišču, so se naši mladi nogometaši bolje znašli in zaslužno premagali sovratnike iz Šenčurja.

Gole za naše sta dosegla: Sulejmanović 2 in Močnik.

Mladinsko moštvo Jesenic pokalni prvak Gorenjske

V četrtek 3. maja so naši mladinci odigrali finalno no-

gometno tekmo za pokal ZMJ na področju NPG z moštvom ALPLESA iz Železnikov in zmagali z rezultatom 5:1 (2:1).

Gostje iz Železnikov so bili le v prvem polčasu enakovredni nasprotnik našim mladim nogometašem. V drugem polčasu so tehnično in fizično bolj pripravljeni jeseniški mladinci zaigrali mnogo bolje in slavili zaslužno visoko zmago ter osvojili naslov pokalnega prvaka Gorenjske. V obrambi sta se odlikovala Mlakar, ki je bil nepremagljiv za nasprotna napadalca in Veber, v napadu pa se je izkazal Cordič.

Gole za naše so dosegli: Kocjan, Grumerac, Horvat po enega in Cordič 2. Za moštvo Jesenic so nastopili: Zupan (Simikič), Veber, Mlakar, Samardžija, Kramar M., Horvat, Kocjan, Kramar Z., (Trobič), Cordič, Grumerac in Smid.

S. B.

Po prvem kolu Jeseničani

Na baliniščih v Bazi je bilo v nedeljo, dne 6. maja, gorenjsko prvenstvo četverk. Na prvenstvu je sodelovalo šest četverk in sicer: Jesenice: Lesce, Radovljica, Tržič, Borec iz Kranja in novo ustanovljeni klub iz Kranja Vodovodni stolp.

Po prvem kolu so na prvem mestu Jesenice brez poraza s petimi točkami pred Borcem Kranj s tremi točkami, sledijo Radovljica, Lesce in Vodovodni stolp z dvema točkama, zadnji pa so Tržičani z eno zmago, ki so jo dosegli v boju z ekipo Radovljice.

Drugo kolo bo prav tako na Jesenicah v nedeljo, 13. maja, ko bo znan tudi končni zmagovalci. Za Jesenice so igrali Gučanac, Vudrič, Dornik in Smolič.

ROKOMET

Jesenice : Kranjska gora 24:13

V soboto 28. aprila so se jeseniški rokometarji v četrtem kolu prve gorenjske rokometne lige, na domačem igrišču za osnovno šolo pomerili z ekipo Kranjske gore.

Gostje iz Kranjske gore so zaigrali zopet v popolni postavi, saj so se starejši igralci letos vrnili v moštvo.

Zmagali so domačini s 24:13. Sodnik Kuželj iz Škofje Loke je sodil zelo slabo.

Križe : Jesenice 13:23

V peti prvenstveni tekmi prve gorenjske rokometne lige, so se jeseniški igralci v nedeljo 6. maja v gosteh pomerili z istoimensko ekipo iz Križev.

Prvi polčas se je pričel za naše zelo slabo. Res, da so prvi dosegli zadetek, vendar potem ni in ni šla žoga v nasprotnikov gol. Domači so zato kmalu dosegli vodstvo kar petih zadetkov, ki so ga naši do konca polčasa zmanjšali le za en gol in polčas izgubili z rezultatom 11:7 v korist domačnov.

V nadaljevanju tekme so jeseniški igralci zaigrali bolj zbrano in resno ter se domačinom nevarno približali. Vide-li smo precej lepših akcij naših v napadu, pa tudi v obrambi niso več grešili kot prvi

polčas. Domačini so imeli v ekipi le tri dobre igralce, katere so naši uspešno zaustavljali. Jeseniški igralci so ne le izenačili temveč tudi povedli in vodstvo vse bolj povečevali in do konca tekme dosegli deset golov prednosti. Peta prvenstvena rokometna tekma med Križami in Jesenicami se je tako končala z rezultatom 13:23 za Jesenice.

Našim je v drugem polčasu uspelo doseči kar 16 zadetkov, medtem ko so domačini le dva. To dokazuje, da bi bil rezultat lahko še višji, če bi naši igrali vso tekmo resno, brez podcenjevanja nasprotnika. Delno opravičilo je lahko le vroč sončni dan, česar jeseniški igralci niso vajeni, ker vse tekme igrajo šele pozno popoldne. Sodnik Jeruc iz Dupelj je tekmo vodil zadovoljivo.

Pri Jeseničanih sta se zopet izkazala Prešeren in Geršak ter Brejc, ki na prejšnji tekmi ni nastopil zaradi poškodbe. Za naše so nastopili: Šporar B., Rebolj 2, Zgonc 1, Brejc 4, Pogačnik 3, Prešeren 7 in Geršak 6.

V šestem kolu prve gorenjske rokometne lige imajo jeseniški igralci v soboto 12. maja na domačem igrišču za osnovno šolo ob 16.30 v gosteh ekipo Krvavca.

V nedeljo 13. maja pa bodo naši igralci odšli na četverboj v Hrastnik.

R. Z.

Obvestilo ljubiteljem tenisa

Vse člane teniskega kluba in ljubitelje tenisa obveščamo, da sta usposobljena za igranje obe teniški igrišči na Mlačicah nad Mojstrano. Možnosti za rekreacijsko udejstvovanje članov kolektiva so vsak torek in nedeljo. Sestanek vseh zainteresiranih bo 14.5. na igrišču v poldanskem času. Vabljeni!

Odbor

Rudi Knez najboljši športnik leta

Na predvečer praznika Osvobodilne fronte, so v gledališki dvorani na Jesenicah podelili pohvale in priznanja sindikalnim organizacijam oziroma obratom Železarne, ki so v letno-zimskem medobratnem tekmovalstvu dosegli najboljše rezultate oziroma postali prvaki v posameznih panogah.

Ob tej priliki so proglasili tudi najboljšega športnika občine v minuli letno zimski sezoni, ki so ga izbrali bralci Železarja in športni delavci. To veliko priznanje je letos prejel vratar hokejskega kluba Jesenice in državne reprezentance RUDI KNEZ, ki je prejel kristalni pokal, drugouvrščeni EDI HAFNER — hokejist in tretje uvrščeni JANKO AZMAN — alpinist, pa sta prejela praktične nagrade.

Na večeru je izvajal zabavno glasbeni program ansambel Vilija Petriča s pevko Majdo Renko. Morda bi kazalo ob letošnjem proglašanju zmagovalcev Železarne in najboljšega športnika občine pripomniti le to, da je bila organizacija in sploh večer precej pod nivojem enakega večera prejšnjega leta.

Slovesen start 26. triglavske, mladinske štafete

Kljub stalnemu slabemu vremenu, dežju in snežnim padavinam, velikim objektivnim nevarnostim vseuničujočih plazov, je bilo v nedeljo, dne 6. maja v Vratih pod mogočno severno steno vse praznično razpoloženo. Skupaj s plazovi je odmevala pesem z vrisi plezalcev in alpinistov iz vseh robov in vrhov zasneženih triglavske vršice.

S plezalci in alpinisti so se zbrali v Vratih tudi gorski reševalci iz vseh petnajstih GRS postaj Slovenije, udeleženci prvega gorskih reševalcev z Luknje pod severno steno Triglava v spomin vrhunskega plezalca in alpinista ZVONETA KOF. LERJA.

Plezalci in alpinisti iz AO Jesenice so skupaj s pionirji, mladinkami in mladinci iz pionirskih planinskih sekcij ter mladinskih planinskih odsekov Dovej-Mojstrana, Javornik-Koroška Bela in Jesenice, z množično udeležbo in zastavami izpod severne stene Triglava malo pred deveto uro izvedli že 26. triglavske, planinske, mladinske štafete v počastitev 81. rojstnega dne maršala Tita. To je bila tudi letošnja prva množična-slavnostna planinska prireditev, s katero so počastili tudi 80-letnico slovenskega planinstva in 70-letnico organiziranega planinstva v Dolini pod Triglavom. Pri prenosu triglavske štafete s pozdravi in čestitkami za 81. rojstni dan maršala Tita, so sodelovali tudi številni smučarji, izletniki in drugi obiskovalci prebujajočega se gorskega sveta v Vratih.

Štafetno palico je izročil prvimi nosilkam OLGJ VILMAN, ANCKI STOJAN in MARJANI SVETINA načelnik AO Jesenice Uroš Zupančič, ki je organiziral ali soorganiziral in sodeloval že pri vseh 26. triglavske štafete.

Štafetno palico so pri spomeniku padlih partizanov gornikov v Vratih prevzeli člani Zveze društev slopih, ki so palico s pozdravi in čestitkami sprejeli z najglobljimi čustvi in radostjo ter solznimi očmi. Pri prenosu od spomenika do Aljažvega doma so sodelovali slepi in slabovidni iz Škofje Loke, Ljubljane in Novega mesta.

Od spomenika dalje se je nosilec pridružil praznično razpoložena pisana reka planincev, pionirjev, mladink in mladincev, tabornikov iz rodu Jeklar in izletnikov. Na vsej poti izpod severne stene Triglava, mimo spomenika padlim partizanom-gornikom, mimo Aljažvega doma in slapa Peričnika, so nosilce triglavske planinske, mladinske štafete toplo, pristrčno in navdušeno pozdravljali številni turisti in izletniki, ki so to nedeljo obiskali čudovito prebujajočo naravo v najlepši triglavski dolini.

Triglavska planinska, mladinska, Titova štafeta je prenočila od nedelje na ponedeljek v Mojstrani, v ponedeljek zjutraj pa se ji je pridružila še druga lokalna štafeta, ki je startala prav tako v nedeljo, dne 6. maja v Planici pod stenami Travnika, Šit, Jalovca in Ponc. Obe skupaj sta v ponedeljek nadaljevali pot skozi jeseniško, radovljiško in trziško občino, kjer so jima prebivalci vasi in delavskih centrov ter mest pripravili slavnostne sprejeme s kulturnimi programi. Nosilci so obiskali številna spominska obeležja iz NOB in kulturne spomenike.

V torek 8. maja sta se obe lokalni — triglavska in jalovska štafeta v Kranju združili z zvezno štafeto, ki je odšla na pot iz črnogorskega zgodovinskega mesta Kolašina.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

12. maja amer. barv. film **HITRI GONZALES**, ob 15. uri

12. in 13. maja angl. CS barvni film **JAMES BOND — DIAMANTI SO VEČNI**, v režiji Guy Hamilton, v gl. vlogi Sean Connery, ob 17. in 19. uri

14. in 15. maja franc. CS barv. film **MORILCI V IMENU ZAKONA**, v režiji Marcel Carne, v gl. vlogi Jacques Brel, ob 17. in 19. uri

16. maja meh. CS barvni film **VELIKI UPOR**, v režiji Miguel Zacharias, v gl. vlogi Maria Felix, ob 17. in 19. uri

18. maja italij. CS barvni film **KORBARI**, v režiji Valentino Orsini, v gl. vlogi Giuliano Gemma, ob 17. in 19. uri

19. maja amer. CS barvni film **TOPOVI ZA CORDOBU**, ob 17. in 19. uri

Kino PLAVŽ

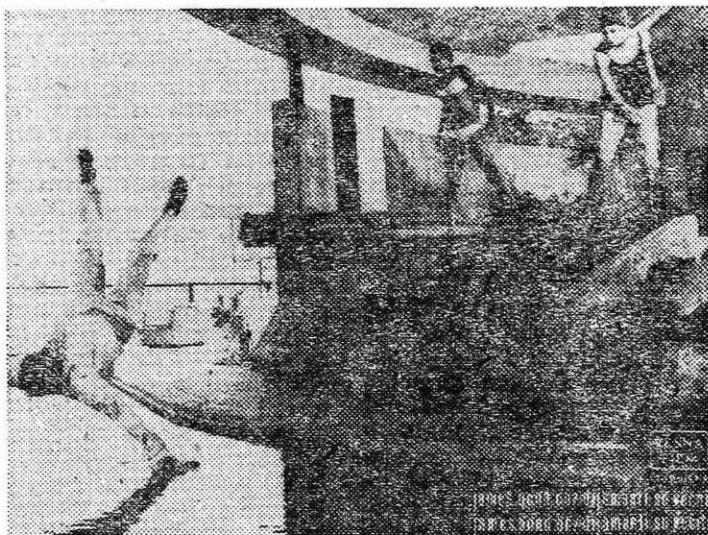
12. in 13. maja franc. CS barv. film **MORILCI V IMENU ZAKONA**, ob 18. in 20. uri

13. maja amer. barv. film **HITRI GONZALES**, ob 10. uri

14. in 15. maja angl. CS barvni film **JAMES BOND — DIAMANTI SO VEČNI**, ob 18. in 20. uri

16. in 17. maja jug. film **KO PRIDE LEV**, ob 18. in 20. uri

18. maja meh. CS barvni film **VELIKI UPOR**, ob 18. in 20. uri

James Bond — diamanti so večni, je angleška kriminalka o slovitim agentu 007. Kritiki zatrjujejo, da je to doslej eden najboljših filmov o tem agentu

Vpisovanje predšolskih otrok

Vpisovanje predšolskih otrok v vzgojno-varstvene oddelke pri osnovni šoli Koroška Bela za šolsko leto 1973/74 bo od 14. do 18. maja 1973 vsak dan od 7. do 14. ure in v sredo od 7. do 16. ure v pisarni šole na Koroški Beli.

Za VVE »Ivanka Krničar« na Blejski Dobravi bo vpisovanje prav tako od 14. do 18. maja 1973 vsak dan od 8. do 14. ure in v sredo od 8. do 16. ure na Blejski Dobravi.

Vpisovali bomo otroke, ki bodo do 31. 12. 1973 stari tri leta in starejše. S seboj prinesite otrokovo zdravstveno izkaznico. Vpisovati je treba tudi otroke, ki letos že obiskujejo vzgojno-varstvene oddelke in želite, da bi jih tudi v novem šolskem letu upoštevali pri sprejemanju.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

IVANA BLAZICA

se iskreno zahvaljujemo dr. Sajevicu, ter zdravstvenemu in strežnemu osebju internega oddelka jeseniške bolnice za zdravljenje ter skrb in nego med boleznijo. Zahvaljujemo se vsem, ki so počastili njegov spomin ter mu darovali vence in cvetje. Prav tako se zahvaljujemo prebivalcem naše ulice za razumevanje in podarjeni venec, pevcem iz Javornika za žalostinke, DPD Svobodi in ZB NOV Javornik Koroška Bela ter tov. Jaku Svetinu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se še voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob nenadni smrti in boleči izgubi ljubljenega moža, strica in svaka

ANTONA LIKARJA

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, dobrim sosedom, posebno družinam Celik, Hribar, Repinc, Grohar, Bernik in Kosmač za pomoč v težkih urah, prijateljem in lastnikom osebnih avtomobilov za dragocene usluge. Prisrčna hvala tudi organizaciji Zveze borcev NOV, darovalcem venec, cvetja in denarne pomoči, društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela, pevcem za lepe žalostinke, govornikom tov. Kosmaču in Svetinu za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem, ki so z menoj sočustvovali. Posebno se zahvaljujem pozornemu šoferju rešilnega avtomobila za nesebično pomoč ob prevozu v bolnico in vsem, ki so našega ljubelega pokojnika v tako velikem številu spremili na poslednji poti.

Zalujoča žena in sorodniki

ZAHVALA

Ob smrti bivšega delavca Železarne, brata Simona Mlakarja, se v svojem in imenu njegove žene Milke Mlakar iskreno zahvaljujem za denarno pomoč mojim sodelavcem strojnega vzdrževanja HVŽ, obratovodstvu, knjigovodstvu in dobrim prijateljem iz obrata HVŽ.

Florijan Mlakar

ČESTITKA

Vsem bivšim sodelavcem, kakor tudi celotnemu kolektivu ŽELEZARNE JESENICE želim ob prvem maju še nadaljnjih delovnih uspehov

Vojak
MARJAN VOLČINI
VP 4842/B
84210 PLEVLJE

Rešitev nagradne križanke

SLA, KRAK, OKIS, TESLO, NO, ANT, AC, UREDNISTVO, NA, ŽELEZARJA, A, RAN, ZU, OAZA, OI, PILOT, IPALA, AVTOMAT, S, JELEN, OSEBE, S, ARAL, SK, EM, ČESTITA, ANA, TN, ZA PRVI MAJ, MIR, AJA, R, NA, O, OMAKA, NAS, IKAR, SM, UT, AKI, CO, INFEKCIJA, N, MRAK, MEDO, OJ, ARIJ, TON, REDITEV, ROLADAR, MANEZA, A, IKA, A, PO, IK, SIR, V, CARINA, INSEKT, ETIMOLOGIJA, LEAR, RJAVINA, STANKA, ASANIRATI, TANTAL.

V sredo je posebna komisija, ki so jo sestavljali predsednik Tone Svetlin FRS, Tarman Simona prodajni oddelek, Veskovič Ivica evidenca UOS, Čop Mija knjigovodstvo talilnice in Pohar Pavli knjigovodstvo FO izžrebali nagrajence nagradne križanke v 17—18. številki Železarja. Prejeli smo 396 rešitev, komisija je izvela devetnajst rešitev, da je dobila deset pravih.

100 din prejme FRANC NOČ — knjigovodstvo valjarn, 70 din MIRAN KAVALAR strojne delavnice, 70 din HELENA KLOKOČOVNIK TDD-HOP-Javornik, 50 din SONJA PETAC strojne delavnice, 50 din JANKO SMID COP, 50 din NADA GOSTINČAR uvoz, 30 din AVGUST NOVŠAK, upokojenec, Jesenice, Tomšičeva 58, 30 din MARIJA KAVČIČ nabavni oddelek, 30 din FRANC RAVNIK tehnične službe, 30 din VIDA DORNIK SEO knjigovodstvo.

Vsem nagrajencem čestitamo in jih prosimo, da dvigajo nagrade po 15. maju na uredništvu Železarja.

AMD Jesenice teži za povečanjem članstva

V AMD Jesenice 150 lanskoletnih članov še vedno ni obnovilo članstva. Mnogo pa je že voznikov motornih vozil, ki sploh še niso bili člani Avto moto društva. Da bi lanskoletni člani obnovili članarino in da bi se vključili v društvo tudi ostali lastniki in vozniki motornih vozil s področja Jesenic, je najelo AMD Jesenice inkasanko. Ta bo v tekočih dneh obiskala tiste člane, ki za letošnje leto članarine še niso poravnali. Ker je med temi večina takih, ki nimajo časa osebno poravnati članarino v pisarni AMD, pričakujejo, da ne bo nikogar, ki bi članstvo odklonil, saj nudijo AMZJ, AMZS in AMD Jesenice članom mnoge ugodnosti doma in tudi v inozemstvu.

Danes ob 20. uri je v Kazini na Bledu

maturantski ples

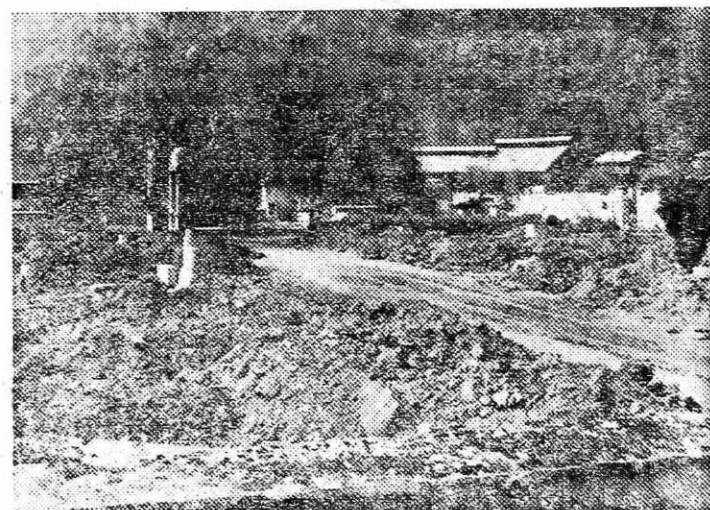
igrajo Črne vrane s pevko Majdo Jazbec.

Vabijo dijaki 4.b razreda jeseniške gimnazije

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sodelavcem samoupravnih delovnih skupin Benedičič, Zupan in Udir ter uslužbencem obratovodstva Javornik I, za denarno pomoč v času moje dolgotrajne in težke bolezni.

Jože Kovšca

Na starem pokopališču na Jesenicah, je Hortikulturno društvo že pričelo z deli za spominski park

Peti triglavski turni smuk

Planinska društva Javornik - Koroška Bela, Mojstrana in Martuljek organizirajo tudi letos tradicionalni triglavski turni smuk v dneh 12. in 13. maja. Letošnji smuk v sedanji organizaciji in izvedbi je že peti po vrsti. Dne 11. maja 1969 je bilo na smuku 56, 24. maja 1970 že 100, 25. aprila 1971 130 smučarjev (od tega 26 žensk) in lani že kar 215 udeležencev (od tega 35 žensk). Torej že rekord. Letos računajo organizatorji s še večjo udeležbo, saj so snežne razmere ugodne. Triglavski turni smuk pa postaja iz leta v leto popularnejši. Pomladanskega uležanega snega je še prek dva metra. Cesta iz Mojstrane prek Tnala v Radovno ali prek Bleda, Gorij po dolini Radovne do Kovinarske koče (892 m) in še dalje v Zatrej Spodnje Krme je prevozna. Tako Kovinarska koča kot Staničev dom bosta odprta in oskrbovana od 10. oziroma 11. maja dalje. Pijača in kakšne juhe bodo na razpolago, suho, kalorično hrano pa je treba vzeti s seboj. Kovinarska koča ima omejeno kapaciteto prenočišč, zato je prav, da tu prenočujejo le oddaljenejši smučarji. Bližnji (do Ljubljane) se lahko pripeljejo do organiziranega odhoda z motornimi vozili.

Zbor in skupni odhod bo v soboto 12. maja ob 6. uri zjutraj izpred Kovinarske koče. Zložne hoje do Staničevega doma (2352 m) je pet do sedem ur. Vsa številna počivališča dopolnjujejo čudoviti razgledi na mogočno triglavsko kraljestvo.

Oprema: primerna topla obleka, rezervne nogavice, rokavice, smučarska očala, smuči, maže, po možnosti kože za smuči (psi), suha hrana in čutarica z brezalkoholno pijačo.

Prenočišče: v Staničevem domu in depandansi (stara

koča). V slučaju večje udeležbe bi lahko del smučarjev prenočil tudi v domu na Kredarici, ki je oddaljen le eno uro od Staničevega doma.

Start udeležencev triglavskega turnega smuka bo v nedeljo 13. maja, ob 7. uri iz grebena Rži nad Staničevim domom. Proga poteka iz Rži v konto Rjavine, prek Pungrtov in Apnenice mimo ovčarske koče na Polje. Od tod na Vrtačo in Plešo prek melišč Dražkih vrhov do Gozda. Proga je dolga sedem km z višinsko razliko 1200 m.

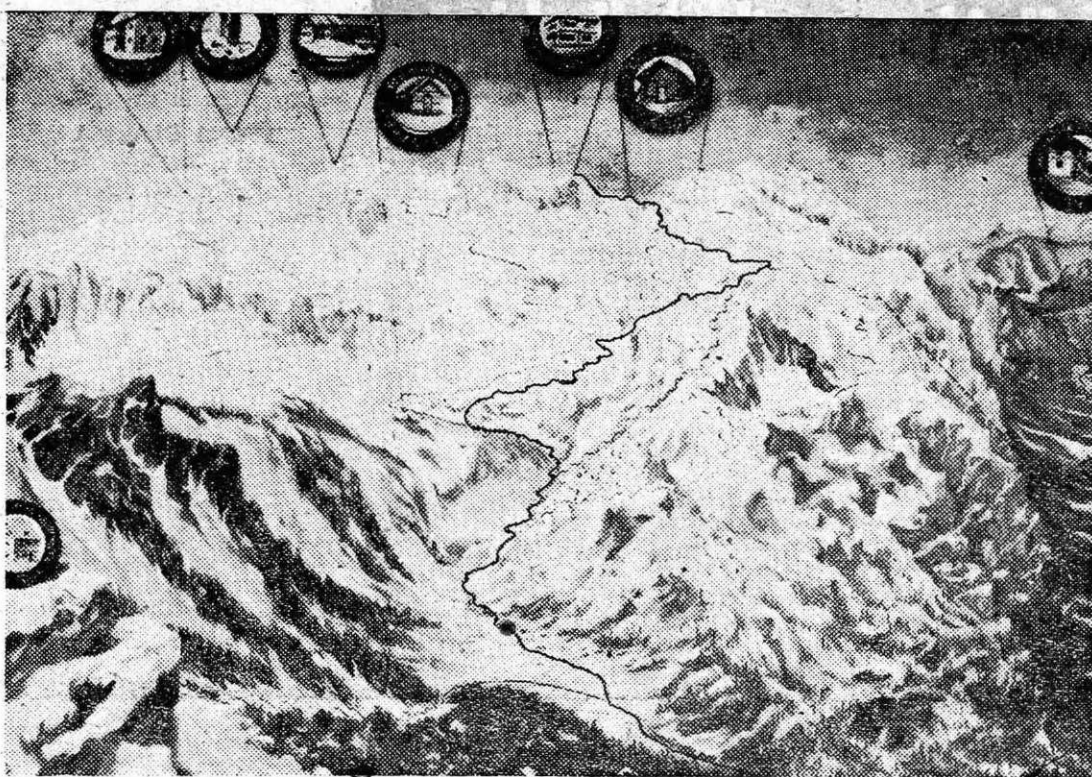
Smuka se lahko udeležijo vsi člani planinskih društev in dobri smučarji s primerno opremo in potrebno kondicijo. O vseh udeležencih se vodi evidenca. V planinske legitimacije in na razglednice udeleženci lahko dobijo posebne žige. Vsak smučar-planinec prejme za enkratno udeležbo bronasti znak, za trikratno srebrnega in za petkratno zlati spominski znak. Letos lahko prejme že 16 udeležencev »zlato«, ker so se udeležili prejšnjih štirih smukov. Propagando, evidenco o udeležbi, žig in znake ima PD Martuljek, o prenočišču in pijači vodi račune PD Javornik - Kor. Bela, za tehnično organizacijo in reševalno službo pa so zadolženi planinci, alpinisti in reševalci iz Mojstrane.

Povratak bo v nedeljo 13. maja, po turnem smuku okrog 11. do 12. ure nazaj na Zasipsko planino. V slučaju slabega vremena bo smuk odpovedan pravočasno.

Proga triglavskega turnega smuka je najlepša in najdaljša v Julijskih Alpah, snega je še dovolj, pogoji smuka so zelo dobri.

Planinci, alpinisti in smučarji, vabimo vas, da se edinstvenega triglav. smuka udeležite čimbolj množično. Ne bo vam žal!

Janez Krušič

Proga tradicionalnega triglavskega turnega smuka.

K O Š A R K A

Ponoven poraz košarkaric

V soboto 28. aprila so jeseniške košarkarice v drugem kolu prve republiške lige gostovale v Litiji. Pred okrog 200 gledalci so igrale z ekipo Litije.

Po slabem začetku so prve povedle domačinke kar z 8:0. Po minuti odmora so Jeseničanke zaigrale tako kot še v letošnji sezoni niso. Z odlično igro v napadu in dobrim izpolnjevanju trenerjevih navodil, so se domačinkam hitro približale. V deseti minuti so se naše približale na dva koša prednosti, nato pa se je razlika stalno gibala od štiri do šest točk v korist domačink. Žal pa so Jeseničanke v zadnjih treh minutah zelo popustile tako, da so domačinke ustvarile prednost šestnajstih točk. Rezultat polčasa je bil 38:22.

Če lahko rečemo, da smo bili z igro v prvem polčasu vsaj delno zadovoljni, potem lahko za igro v drugem polčasu trdimo, da je bila izredno slaba. Prvi koš v nadaljevanju so naše dosegle šele v 8. minuti. Morda bi bil potek srečanja drugačen, če ne bi zaradi petih osebnih napak igro zapustila ZORMANOVA in LESNIAKOVA, ki sta v prvem delu odlično igrale v obrambi.

Tekma se je končala z rezultatom 99:31. Koše za Jeseničanke so dosegle: Papler 18, Zorman 5, Lešnjak 2, Pavliček 3, Purgar 2.

Ljubitelji košarke se bodo prav gotovo spraševali kje so vzroki za tako visok poraz naših košarkaric. Tudi nekateri košarkarski strokovnjaki iz Slovenije, s katerimi smo se pogovarjali, so enotnega mnenja, da je bila ekipa v celoti prehitro pomlajena. Pomoč nekaterih starejših igralcev bi bila tudi jamstvo za doseganje uspehov. V ilustracijo naj citiram izjavo trenerja Litije LEBINGER-

JA, ki je dejal: »Takšno napako smo pri nas v Litiji naredili pred tremi leti. Ekipo smo popolnoma pomladili, ker pa smo se bali neuspeha v SKL, smo iz lige izstopili, to pa je bila še večja napaka, kajti izgubili smo stik s kvaliteto ženske košarke. No letos smo se v ligo ponovno vrnili. Na pomoč so priskočile starejše igralke in rezultat je že tu.«

Upajmo, da se bodo dekleta še bolj zagrizla kajti s svojo poprečno starostjo 15,9 let, lahko ekipa doseže vrh čez kakšni dve leti.

Zato pa je potrebno veliko trdega dela, samoodrekanja in železne volje igralcev, trenerja in vseh ostalih v košarkarskem klubu Jesenice!

Pionirke 17. maja prične z delom košarkarska ekipa

Po nekaj letih so se pri KK Jesenice ponovno odločili, da organizirajo dekliško pionirsko ekipo. Dekleta, ki imajo veselje do igre pod koši, naj pridejo v četrtek 17. maja ob 17. uri na zunaj košarkarsko igrišče Podmežakljo. V slučaju dežja pa v športno halo. Tiste pa, ki imajo šolo v poldanski izmeni naj pridejo ob 19. uri na igrišče v športni hali. K sodelovanju želimo pridobiti predvsem dekleta letnikov 1961, 60, 59, 58 in 57.

Ker bi že v četrtek 17. maja pričeli s treningi, naj dekleta prinesejo s seboj copate in ustrezno športno obleko. Dekleta bo tako kot članice treniral Branko Jeršin.

Pionirke in starši! Košarka je šport, ki s svojo dinamičnostjo in s vsestranskim gibanjem izredno koristi zdravju in telesnemu razvoju mladega človeka. Pozivamo tudi starše, da poskušajo svojim hčerkam prikazati koristi športnega udejstvovanja. Košarka pa je eden izmed red-

kih športov, ki jih gojijo lahko tudi dkeleta.

Fruktal : Jesenice 79:66 (34:33)

Pretekli četrtek je moška ekipa Jesenic gostovala v Ajdovščini, kjer je proti moštvu Fruktala odigrala tekmo tretjega kola v prvi republiški ligi. Srečanje je še enkrat dokazalo, da je naše moštvo sestavljeno iz mladih, neizkušenih igralcev, ki proti koncu tekme, takrat, ko jim zmanjka moči, začnejo delati usodne začetniške napake. Da moštvo ni tako slabo je zadostni dokaz, da so Jeseničani v prvem polčasu igrali zelo dobro in učinkovito, ter dovolili domačinom, da so šele v zadnjih sekundah spreobrili rezultat v svojo korist in to le za eno točko.

Igra gostov je bila v drugem delu povsem drugačna, kot tista iz prvega polčasa. Ko so si domačini ustvarili večjo razliko so nekateri, predvsem pa mlajši igralci, začeli igrati nedopustljivo neodgovorno. Metali so prepgosto tudi iz položajev in oddaljenosti od koša, iz katerih se le redko doseže koš. Čudno je tudi to, da so nekateri igralci tudi po nekajkratnih neuspešnih metih nadaljevali s tako neodgovorno igro, kar je šlo v prid domačinom. Če k temu dodamo še to, da so naši v tem drugem delu precej grešili v podajah, potem je jasno, da je poraz bil neizbežen. Tako so domačini slavili povsem zaslužno zmago, vendar se ne moremo odreči vtisu, da bi Jeseničani v Ajdovščini z bolj odgovorno in preudarno igro lahko dosegli veliko boljši rezultat, kot poraz s 13-imi koši razlike.

Koše za naše so dosegli: Lozar 8, Muharemovič 10, Bizjak 1, Pirih 16, Vauhnik 21, Vujačić 10.

V četrtem kolu republiške lige bodo jeseniške košarkarice gostili v soboto ob 19. uri in 30 minut na igrišču Podmežakljo odlično moštvo Maribora.

O D B O J K A

Tekma preložena

Preteklo nedeljo bi se morali jeseniški odbojkarji srečati z ekipo OK Karlovca. Tik pred tekmo pa so dobili brzojavko odbojcarske zveze Hrvatske, da je tekma preložena. Karlovčani so namreč od zveze zahtevali, da za tekmo na Jesenicah delegira nevtralnega sodnika, ki pa ga odbojcarska zveza BiH ni zagotovila. Jeseničani so tako v nedeljo zaman čakali goste iz Karlovca.

Še je upanje

To nedeljo potujejo jeseniški odbojkarji v Vinkovce, kjer se bodo pomerili z odbojkarji OK Spačve. Tekma

je za naše velikega pomena, saj se jim z morebitno zmago nad slabše uvrščeno ekipo precej povečajo možnosti, da tudi prihodnjo sezono ostanejo v družbi najboljših v II. zvezni odbojcarski ligi.

Zadnja tekma odbojkaric

V soboto se bodo jeseniške odbojkarice srečale z vrstnicami iz Novega mesta. To bo zadnja tekma spomladanskega dela prvenstva. Z dobro in borbeno igro Jeseničanke lahko upajo na uspeh. Tekma bo ob 16. uri v telovadnici OŠ Tone Čufar na Jesenich.

e-v-a